

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΕΝΤΑΞΗΣ (ΕΚΚΕΕ) ΟΚΑΝΑ

ΑΝΑΣΕΣ

Κείμενα της Ομάδας
Δημιουργικής Γραφής «Στυλοβάτες»

2018-2020

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΕΝΤΑΞΗΣ (ΕΚΚΕΕ) ΟΚΑΝΑ

ΑΝΑΣΕΣ

Κείμενα της Ομάδας
Δημιουργικής Γραφής
«Στυλοβάτες»

2018-2020

ΑΝΑΣΕΣ

Κείμενα της Ομάδας
Δημιουργικής Γραφής
«Στυλοβάτες»

Εξειδικευμένο Κέντρο Κοινωνικής και Επαγγελματικής Ένταξης

OKANA

Η φωτογραφία του εξωφύλλου είναι του Β.Π., μέλους της Φωτογραφικής Λέσχης «Σαν Φως» του ΕΚΚΕΕ Αθήνας, ΟΚΑΝΑ

Επιμέλεια έκδοσης: Δήμητρα Τσέλικα,
Υπεύθυνη Κατάρτισης, Συντονίστρια της Ομάδας Δημιουργικής Γραφής «Στυλοβάτες»
του ΕΚΚΕΕ Αθήνας, ΟΚΑΝΑ

Copyright© ΟΚΑΝΑ, 2021

Το βιβλίο αυτό διατίθεται δωρεάν

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγικό σημείωμα.....	11
Σελιδοδείκτες	
<i>N.K.</i>	15
Μαθαίνεται	
<i>E.Λ.</i>	17
R.E.M.	
<i>N.K.</i>	18
Σύνθεση σιωπής I, II	
<i>Δ.Κ.</i>	20
Ανάσα	
<i>E.Λ.</i>	21
Τυχαία Γνώση Μοιραία	
<i>N.K.</i>	22
Σαράντα μέρες	
<i>E.Λ.</i>	24
Ποιος είμαι εγώ;	
<i>M.T.</i>	25
Καινούργια ταυτότητα	
<i>Κ.Σ.</i>	26
Στον καθρέφτη	
<i>E.Λ.</i>	29
Ποια είμαι	
<i>M.M.</i>	30
Φόρεσα χέρια	
<i>Δ.Θ.</i>	31

Μικρή απουσία	
Φ.Α.....	32
Στιγμές I, II	
Π.Α.....	33
Νοικοκυρεμένες δουλειές	
Ν.Κ.....	34
Μήνυμα σε μπουκάλι	
Δ.Κ.....	37
Ανάσα μου	
Δ.Ν.....	38
Είναι η ώρα...	
Μ.Τ.....	39
Το παλτό	
Ε.Α.....	41
Όλα μισά	
Φ.Α.....	43
Λυγμός	
Π.Τ.....	45
Μικρές αγγελίες	
Φ.Α.....	46
Τα χέρια του πατέρα – Έτσι κι Αν	
Δ.Ν.....	48
Αιώρηση	
Ν.Κ.....	49
Άσκηση γραφής – Ζωή	
Δ.Θ.....	50
Μια πόρτα	
Δ.Κ.....	51

Ένα παράθυρο M.T.	52
Τα τρία παγκάκια Σ.Α.	53
Δάκρυ γυαλί Ε.Α.	55
Σκιές Π.Α.	56
Σαν σε ταινία Ε.Α.	57
Ανάσες Ν.Κ.	58
Φθινόπωρο Δ.Κ.	59
Χειμώνας Φ.Α.	60
Όνειρο χειμερινής νύχτας Ι.Θ.Κ.	61
Καλοκαίρι Θ.Κ.	63
Τα γράμματα της ΑΒτου Ε.Α.	64
Χέρι με χέρι Ν.Κ.	66
Στον βυθό Θ.Μ.	67
Ωδή στη γυναίκα Ι, ΙΙ Τ.Β – Π.Α.	69

Σώμα	
<i>Π.Τ.</i>	70
Ανάσες	
<i>Σ.Α.</i>	71
Σιωπές Ι, ΙΙ	
<i>Δ.Ν.</i>	73
Θαλασσινή βόλτα	
<i>Μ.Τ.</i>	74
Γράμμα σε μια φίλη	
<i>Θ.Κ.</i>	75
Αιώνια κινούμενος	
<i>Φ.Α.</i>	77
Καρδιά σε καραντίνα	
<i>Ν.Κ.</i>	78
Αντί επιλόγου	85
Επίμετρο	88
Ευχαριστίες	89

Εισαγωγικό σημείωμα

Τρία χρόνια, πενήντα τρία κείμενα, δεκαέξι δημιουργοί. Στη δεύτερη αυτή συλλογική έκδοση κειμένων της Ομάδας Δημιουργικής Γραφής «Στυλοβάτες»¹, ο αναγνώστης καλείται, σελίδα-σελίδα, να αφουγκραστεί τις «ανάσες» τους. Ανάσες κοφτές, ασθμαίνουσες, καταπιεσμένες, ανάσες-κόμποι στον λαιμό, αλλά κι ανάσες ανακούφισης, ήρεμες, βαθιές, λυτρωμένες ανάσες. Ανάσες κρυμμένες μέσα σε κείμενα που μιλούν για απώλειες, χαμένες ταυτότητες, σιωπές, θαλασσινές βόλτες και μηνύματα σε μπουκάλι. Για πόρτες, καθρέφτες, παράθυρα κι αυτά που πίσω τους κρύβονται, για τις εποχές, το πέρασμα του χρόνου και για μέρες παράξενες. Για βυθούς και για χέρια που απλώνονται αλλά και απλώνουν. Για πουλιά σε μπαλκόνι, για παγκάκια της νιότης, για ταξίδια στην έρημη πόλη και για γράμματα της αλφαβήτου. Για καρδιές, παπαρούνες κατακόκκινες και γι' ανάσες που σώζουν. Για όλα εκείνα που η ζωή μας «μαθαίνει».

Τα κείμενα των «Στυλοβατών» συνομιλούν με τη ζωή και την τέχνη και εμπνέονται από αυτές. Διηγήματα, ποιήματα, φωτογραφίες, πίνακες ζωγραφικής, στίχοι τραγουδιών, τυχαίες λέξεις, μνήμες, αντικείμενα και στιγμιότυπα ζωής γίνονται αφετηρίες δημιουργίας και η ομάδα γίνεται ο ενδιάμεσος σταθμός, ο χώρος της έκφρασης και του μοιράσματος. Και έτσι οι αποστάσεις -από τη φαντασία στο χαρτί, από τα βάθη της ψυχής στο έξω, της ομάδας και του κόσμου τη θέα, από την αφετηρία στον προορισμό- μικραίνουν.

Μα κι όταν οι γνώριμες συνθήκες ανατράπηκαν, όταν όλοι ήρθαμε αντιμέτωποι με μια πανδημία κι οι αποστάσεις μεγάλωσαν ξανά, οι «Στυλοβάτες» βρήκαν «νέους» τρόπους² για να επικοινωνούν και να συνυπάρχουν. Αναμετρήθηκαν με το «άγνωστο» κι έγραψαν γι' αυτό. Για την πανδημία, την καραντίνα, τις ανάσες που με περίσσεια δυσκολία τώρα μοιράζονται, για όσα πρωτόγνωρα, σε σκέψεις και σε συναισθήματα, ήρθαν στην επιφάνεια.

Κι ακόμη και τώρα, συνεχίζουν ν' αναμετρούνται με κάθε τι που αναπνέει, με κάθε τι «άγνωστο» και «γνώριμο» και ν' αποτυπώνουν στο λευκό χαρτί τις διαδρομές τους. Διαδρομές προς τις ανάσες εκείνες τις ελεύθερες, τις μελωδικές, τις ήρεμες, τις συντονισμένες με το σύμπαν και τη φύση, τις ανάσες που προσδοκούν, ελπίζουν, ονειρεύονται, ποθούν, τις ανάσες-πουλιά.

Δήμητρα Τσέλικα
Συντονίστρια της Ομάδας «Στυλοβάτες»

¹ Η Ομάδα Δημιουργικής Γραφής «Στυλοβάτες» ξεκίνησε τη λειτουργία της στο ΕΚΚΕΕ Αθήνας του ΟΚΑΝΑ, το Νοέμβριο του 2016. Το 2017 εκδόθηκε η πρώτη συλλογή κειμένων των μελών της. Τα κείμενα της παρούσας έκδοσης αποτελούν υλικό των εκπαιδευτικών κύκλων 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020, ενώ συμπεριλαμβάνονται και επτά κείμενα, γραμμένα από δυο νέα μέλη, στο πρώτο εξάμηνο της εκπαιδευτικής χρονιάς 2020-2021.

² Τον Μάρτιο του 2020, όταν η ομάδα έχασε το «φυσικό» της χώρο και τη δυνατότητα για «δία ζώσης» παρακολούθηση του εργαστηρίου, αξιοποιήθηκε κάθε πρόσφορος τρόπος (διαδικτυακά μαθήματα, ηλεκτρονική επικοινωνία, τηλεφωνική επικοινωνία, ταχυδρομικές αποστολές και γράμματα, ατομικές συναντήσεις), ώστε να συνεχίσουν τα μέλη της να δημιουργούν και να εκφράζονται.

«...Στο κέντρο του στίχου
εσύ κ' εσύ
Η ανάσα σου γεμίζει
όλες τις λέξεις
όλη τη σιωπή.»

Γ. Ρίτσος

«...Έτσι και το ποίημα· ριζώνει
στην άκρη της σελίδας,
στην αρχή του χάους,
εκεί ο νους μετέωρος στέκει ενεός
μπροστά στο άγνωστο,
εκεί η γραφή αρχίζει.»

Σ. Σαράκης

Σελιδοδείκτες

Μέρα δική μου. Χελιδόνια περιμένω, πιστή στις μνήμες μου. Βάζω το χέρι, η πόρτα να κλείσει μαλακά στο σίδηρο, πριν γίνει ήχος. Άνθρωποι, αποστάσεις αδιόρατες, λόγια πολλά, νόημα άναρθρο, θεατρικό συναίσθημα, ταχύτητες ανακόλουθες. Βήματα. Το χέρι μου άνευρο ψάχνει να ενώσει μ' ενέργεια οικεία, η καλημέρα να εδραιωθεί, βλέμμα να γίνει, φιλί για τον δρόμο.

Μέρα άλλη. Χελιδόνια ακούω, μα με γελά η μνήμη μου. Δεν πρόλαβα την πόρτα. Το σίδηρο αντήχησε σαν σε ωδείο. Αποστάσεις ισόποσες ανάμεσα σε ανθρώπους που τώρα ψιθυρίζουν λόγια το ίδιο άναρθρα. Δεν τους βλέπω, μα ακούγονται. Απαγόρευση αγορεύεται. Σύμβολα κλείσαν στόματα κι η ένταση μεταφέρεται στα μάτια. Οργώνεται η υποταγή. Το χέρι μου κλειδώνει σε οικείο άγγιγμα κι ακούω μ' αλήθειας άρωμα πως δε θα ξαναφιληθούμε.

Μέρα κι άλλη. Ουρανός. Ο ουρανός δεν οργώνεται. Δεν έφτασα στην πόρτα σήμερα, μα μια κοντόφθαλμη οργή γλιστρά από κλειδαρότρυπες. Ακούσια διανέμεται η πληροφορία. Δε ζυγίζεται στον λόγο, δε φιλτράρεται στην κρίση. Συντονίζει ο φόβος, κουρδισμένη συμφωνία. Δε ρώτησα, δε φίλησα. Κύκλους κάνουν οι απαντήσεις κι έρχονται να με φροντίσουν.

Την άλλη μέρα. Βάδισα. Βήματα-μετρονόμος. Σε βήματα ξεδιπλώνεται ο καθρέφτης μου. Τ' ακούω σαν μου μιλώ με λόγια που έχω ξεχάσει, σαν ακούω ήχους που την ύπαρξή τους αγνοούσα. Το νόημα στα βήματα, κελί η ελευθερία μου. Η πληροφορία βρίσκει τείχη, στην τύχη ο θάνατος και τυχερή εγώ που κακό αναγνωρίζω ακόμα.

Καινούρια μέρα. Μαλακά η πόρτα, μην ταραχθεί του άδειου η ασφάλεια. Φουστάνι στον περίπατο. Ξέγνοιαστη σαν μαθητής καλός, που λάθος κι απορία δίκαια του συγχωρούνται. Δασκάλους ψάχνω, στη γνώση τη βέβαιη, λύτρωση. Μάτια βλέπουν άσχημα και μάτια έμπειρα άγουρο έχουν βλέμμα.

Άλλη μια μέρα. Το είδα το χελιδόνι. Και κείνο με είδε να στέκομαι πίσω απ' την πόρτα, χαζεύοντας άδεια λεωφορεία να τηρούν δρομολόγια. Η πόρτα βρόντηξε πίσω μου. Θυμός κι αδιαφορία τράνταξαν γυαλί και σίδηρο κι όλα γκρεμίστηκαν. Ο ήχος με ηρέμησε. Πίσω από παντζούρια, κινητά κατέγραφαν τον ορυμαγδό.

Κάθε μέρα. Περιμένω χελιδόνια στη δική μου χαρά να φωλιάσουν. Βήματα να μετρώ, καλή σε τι είμαι. Συμφιλίωση μετάλλου-αντίστασης άφησε την πόρτα να κλείσει. Λυπάμαι όσους κοιτάζουν άσχημα τη δύναμη που εξαγνίζει μ' ένα φιλί. Η πληροφορία σε κουπόνια. Οι άνθρωποι διαμορφώνονται με τον πόνο. Κάποιου άλλου. Επιδοκιμάζουν να ζουν δοκιμαστικά.

Δική μου μέρα. Δίκη. Βγαίνω απ' την πόρτα ανάλαφρα, κάπως όπως η Ιστορία γυρνά τις σελίδες της, με φόβο μοναδικό, ο κύκλος μου μην κλείσει άηχα, σαν δάφνινο στεφάνι σ' αγκαλιάτινη κόμη, χωρίς έστω μια λέξη απ' αυτές που ξεστόμισα χαραγμένη σε κάποια συνείδηση.

Το φιλί που μου στέρησαν, το φιλί μου που χάθηκε, ουρανός στις ψυχής μου το βλέμμα. Χελιδόνια οι μέρες μου, μια και μόνη αναγνωρίζουν φωλιά.

N.K.

Μαθαίνεται

Το φως μαθαίνεται απ' τις σκιές
Η βροχή – απ' τα στεγνά της τα μαλλιά
Το μέλλον – απ' τα παλιά ημερολόγια
Η πίστη – απ' τις ξαφνικές προδοσίες
Η ευτυχία – απ' τα δάκρυα εκείνα τα κρυφά
Η επιστροφή – απ' τα αντίο.

Ε.Λ.

R.E.M.

Αφάνταστο η ησυχία πόσο αξίζει.
 Αυτή που τις σκέψεις σου ακούς
 χωρίς παρεμβολές.
 Με άρθρωση στακάτη
 μια φωνή χωρίς κοινό, χωρίς αυλαία.

Βηματάκια παιδικά στην άσφαλτο.
 Κλακ, κλακ, ταπ...
 Κορδελίτσες ο άνεμος...σχήματα, χρώματα
 μυρωδιές και ήχοι, όλα για σένα.
 Καμία φύση δε φοβερίζει όποιον
 την αφουγκράζεται γιατί είναι όμορφη...

Παιδί. Κι όλα μέσα σ' ένα απύθμενο σκοτάδι.
 Και το σύμπαν, παιδί.
 Κι όπου ζωή γεννιέται, φως.
 Για να ξέρεις που να πας.
 Παιδί σαν ήμουν, χάρισα την αγαπημένη μου κούκλα.
 Και μεγάλωσα.
 Και μεγάλη σαν ήμουν, μια που ζήλεψα μου την έκλειψαν
 θαρρείς σαν να 'ταν αυτή το πιο αδύνατό μου σημείο.
 Κι έπειτα κούκλες ήρθαν μόνες τους και με βρήκαν
 σαν να 'ψαχναν τη μάνα τους.

Δε μ' αρέσουν τα παιχνίδια. Να παίζω μ' αρέσει.
 Στο σκοτάδι...
 Μ' έναν φόβο που έρχεται απ' τα «πριν από μένα».
 Μεγαλώνει, μεγαλώνει, κρύβομαι, ξαπλώνει,
 μπαινοβγαίνει, μουδιάζω και ξυπνώ από εκείνον
 της εξάντλησης τον ύπνο, με τη γνώση του κόσμου.

Παιδί φοβάσαι -ασπίδα ο φόβος-
 την κακία να μάθεις, να ξέρεις τη μυρωδιά της.
 Μεγάλος φοβάσαι -σε νίκησε ο φόβος- αν πια τη μυρίζεις πάνω σου.
 Τον λιμό, τον πιο τρανό του κόσμου, κανείς δεν τον φοβάται
 παρ' αυτός που δε χορταίνει με τίποτα.
 Πιο πλούσιο τραπέζι αυτό που οι ψυχές μας μοιράζονται.
 Ό,τι πιο όμορφο, αυτό που θες να μοιραστείς.

Σιωπή.

Βουβός στέκεσαι όταν ξέρεις ή όταν δεν ξέρεις.
Όταν κοιτάς μάτια όμως....
μαγεύει η αλήθεια και δεν μπορείς να κρυφτείς.
Ποτέ δεν περίμενα πως θα 'ταν τόσα που δε θέλω να ξέρω.
Όνειρα, όνειρα, όνειρα και στα όνειρά μου άλλα όνειρα.
Εύπηνησα. Κι ακόμα δεν άλλαξε η δίψα στο βλέμμα μου.
Μου πήρε καιρό, μα κατάλαβα.
Τη νικάς τη βαρύτητα μοναχά σαν γειώνεσαι.
Στο όνειρο πνίγεσαι, αν δεν έχεις ρίζες.

N.K.

Σύνθεση σιωπής

I

Σιωπή δεν είναι η απουσία λέξεων.
Είναι μια θάλασσα που μέσα της
άπειρες λέξεις κρύβει.

Δεν είναι μειονέκτημα
δεν είναι αδυναμία.

Είναι η αρχή
και το τέλος των πάντων.

Εγώ μέσα της βυθίζομαι
και δε διαλέγω λέξη καμιά.

Έτσι είμαι ελεύθερος
χωρίς το βάρος της επιλογής.

Ελεύθερος με τη σιωπή μου...

II

Η σιωπή είναι να μιλάς με τα μάτια
Η σιωπή είναι να γελάς με τα μάτια
Η σιωπή είναι ν' αγαπάς με τα μάτια
Η σιωπή είναι να κλαις με τα μάτια
Η σιωπή είναι να καταλαβαίνεις
χωρίς να ρωτάς
Η σιωπή είναι...
Σσς... θα μας ακούσουν.

Δ.Κ.

Ανάσα

Όχι, δεδομένη δεν είναι η ανάσα.

Κάποιες στιγμές δίνει αγώνα για να συρθεί στον έξω κόσμο, να εγκαταλείψει τα σωθικά σου. Όλο και πιο αδύναμη, παλεύει ν' ακουστεί, να πείσει πως η ζωή είναι ακόμη εδώ. Δίνει την ύστατη μάχη της με το θεριό, ανάσα γενναία, αλλά το ληλατημένο κορμί σου δεν τη βοηθά πολύ. Βαραίνει, γίνεται βράχνιασμα κι ελάχιστες όμοιές της απομένουν. Αγκαλιασμένες με την ψυχή, προσπαθούν να μας πουν αντίο.

Στην τελευταία, τράβηξα την αυλαία...

Τις περισσότερες φορές, ανάσες πάνε κι έρχονται κι αναπνέουν το παρόν, βγάζοντας απ' τα ρουθούνια το χθες, σχεδόν μηχανικά, χωρίς να νιώθεις ζωή, έτσι απλά! Άλλες ανάσες σε γλιστρούν σ' έναν κόσμο γυάλινο, σ' έναν κόσμο διάφανο, όπου όλοι έχουν τα μάτια τους πάνω σου κι η μόνη σου έγνοια είναι να μην τον σπάσεις, να μην τον κάνεις θρύψαλα. Και ξεχνάς ν' αναπνέεις...

Είναι όμως κι αυτές που ψάχνουν να πετάξουν, ανάσες αδικημένες, γεμάτες αγωνία, που βγαίνουν από χείλη που ονειρεύονται άλλα χείλη, βαμμένα από ζωή. Κι ανάσες ελεύθερες, χωρίς εμπόδια, που μπορούν και ξεγλιστρούνε. Αυτές δε φιμώνονται, δεν πνίγονται. Ταξιδεύουν πέρα από τον φόβο, τον πόνο και τον θάνατο. Γιατί στις ανάσες κατοικούν ψυχές, θα τις νιώσεις αν αφουγκραστείς...

Υπάρχει όμως κι εκείνη, η ανάσα μου, που βιάζεται να συναντήσει τη δική σου, εκεί που θα χαθούν μαζί, εκεί που θα γίνουν ένα.

Δώσε μου ανάσα...Ανασαίνω μόνο όταν μου κόβεις την αναπνοή.

Αγαπώ να γίνομαι η ανάσα σου. Αν μ' ανασαίνεις...υπάρχω!

Ε.Λ.

Τυχαία Γνώση Μοιραία

Τέλειον ό,τι άμορφο, άέναον
δειλή ατέλεια η Αρμονία
Η Ισορροπία απ' ανάγκη μαθαίνεται
μέσα στις νότες της η Συμφωνία.

Πίστη αναδύεται στου σταριού το κάρπισμα
νερό η Λύτρωση στη δροσιά των φύλλων
του Ήλιου η σκιά στην παλάμη σου απλώνεται
Σκοτάδι γύρω απ' το φως του κεριού το πολύτιμο.

Η ματιά σου στη Σύλληψή της μαθαίνεται
Ασφάλεια φέρει μια στιγμής Ελπίδα
χορεύει η Χαρά μ' ανάσα χρονόμετρο
Διάρκεια ζητούν της Ψυχής τα βήματα
τροχιά η Ζωή σου στις Γαίας τ' ατέρμονο.

Στην ανοιχτή Θάλασσα ο Χώρος μαθαίνεται
διαβήτης αυτός που σου χαράζει τον Κύκλο
τον Λογισμό σου τον παίζεις με δάχτυλα
δυο, τρία, τέσσερα -κλεφτά τα κοιτάγματα-
κερδίζεται ο Κόσμος.

Με γόμα σαν σβήσεις μαθαίνεις το Τίποτα
κι Ιστορίας ασκήσεις στο πρώτο σου Δάκρυ
με θριάμβου σαλπίσματα η Μάχη μαθαίνεται
κι η Νίκη περήφανη στεφάνια φοράει.

Ουρανό εκλιπαρούν τα παράθυρα
Όρια έμαθα στη Συντροφιά σου
το Γέλιο μαθαίνεται εύκολα
μ' ερώτηση η απάντηση
-που να 'ναι η Καρδιά σου;

Η Ζωή μ' αγάπη μαθαίνεται
κάθε Αγάπη ζωή γεννάει
Ευλογία η αύρα του Σύμπαντος
της Αλήθειας το χάρισμα
Τιμή που πονάει.

Το Μίσος θανάτου απόφαση
Θυσία δε λογίζεται η –χωρίς- Επιλογή
Θηρίο ο Πόνος ποτάμι ανυπάκουο
ό,τι στερείς θα ριζώνει εκεί.

Ευφυής της Τρέλας ο Έρωτας
εξισώνει δεδομένα Ανορθόδοξα.
Αντίληψης μάθημα στου βιολιού τ' αναρίγισμα
Απώλεια το φάλτσο στις ζωής το πεντάγραμμο.

Θρησκεία βαθιά το Παράδοξο
εμμονή η Λογική υπομένει
η υπομονή εξαντλείται στο Λάθος της
Ευτυχία ό,τι αντέχει η μοναξιά.

Η ομορφιά της Ψυχής - Καθρέφτης το μάθημα
με τα χρώματα -Όλα- να μαυρίσει η τέμπερα.
Κάθε Απουσία να χωρά μιαν Ανάσταση
να θέλεις, να θέλω της Γνώσης το ρίσκο.

Θαλπωρή της Φωτιάς την αυλή ολόγυρα
κι ό,τι καίει η φωτιά είν' οι γλώσσες της
η Εγκατάλειψη μαρτυράει τα χνάρια της
η κατάληψη του Ύπνου γιατρικό-Νομοτέλεια.

Με πίκρα η γεύση χορταίνεται
βάλσαμο της χαράς το αβέβαιο
αγκάθι του τριαντάφυλλου το Άγριο άρωμα
Ονείρου Σιωπή στις πόλης τα Υπόγεια.

Το φως μες την άβυσσο Φαντασία χρειάζεται
ξέρεις πως ξέρω, μαρτυράει η Μνήμη
Ό,τι λέω από σένα μαθαίνεται
τα ίδια να μη λέω
Εσύ μου το 'μαθες.

N.K.

Σαράντα μέρες

Αυτή τη φορά ήταν διαφορετικό. Κάτι πρωτόγνωρο, αλλόκοτο προσγειώθηκε στις ζωές μας, στην καθημερινότητα, στις συνήθειες, στον μικρόκοσμό μας. Κι ήταν διαφορετικό, γιατί δε γεννήθηκε από εσωτερικές αγωνίες ή επώδυνες, προσωπικές απώλειες. Το σύμπαν αυτή τη φορά στράφηκε ενάντια σε όλους μας, εκθέτοντάς μας αδιάκριτα σε απρόσμενες καταστάσεις.

Ο φόβος βρήκε καινούργιο όνομα. Χώθηκε σε νανόσωμα και φόρεσε το βασιλικό του στέμμα. Οι ιαχές του πολέμου ταξίδεψαν σε χρόνους αστραπιαίους, απ' άκρη σ' άκρη. Τα τύμπανα χτύπησαν απειλητικά μέσα από οθόνες, τηλέφωνα, συσκευές και διαγγέλματα. Με καινούργια φορεσιά, μασκαρεμένος, αγνώριστος, ο φόβος ήταν έτοιμος ν' ανακατέψει την τράπουλα. Και τώρα, πώς να τα βάλεις μαζί του; Κρύψου, ούτε ανάσα αν μπορείς. Σταμάτα ό,τι ανούσιο. Σκέψου και ψάξε. Μόνο την ελευθερία σου μην ξεπουλήσεις, θα μπεις σε δίνη και, στον χορό της τροχιάς της, η γλυκιά ζάλη θα γίνει συνήθεια.

Πάρε τον χρόνο σου, είναι σπάνια η ευκαιρία. Παρ' τον, καν' τον χίλια κομμάτια και βούτα μέσα του, σαν σε άγνωστους βυθούς. Εκεί θα βρεις ζωή. Στην κίνηση της κουρτίνας από τον ξαφνικό αέρα, στην ακινησία της φωτογραφίας της, στη σιωπή της κρεμασμένης σφυρίχτρας, στο γουργουρητό του νερού, καθώς τρέχει στα σιφώνια. Σίγουρα έχεις κλέψει τέτοιες ασήμαντες στιγμές -σε ξέρω- στις προσωπικές σου απομονώσεις. Τις καβάλησες χωρίς γκέμια κι αφέθηκες να σε οδηγήσουν σε δρόμους με λύσεις, με επαναφορές κι επαναπροσδιορισμούς, δρόμους παραδοχής, γαλήνης κι έρωτα. Τότε, όμως, οι δείκτες των ρολογιών έτρεχαν, όλα έτρεχαν κι εσύ, όπως όλοι, «έπρεπε». Πειθήνιοι στρατιώτες οι ενοχές δούλευαν ακατάπαυστα, για να μην αφεθείς.

Οι στιγμές είναι ζωή κι ο χρόνος πριν τις κατάπινε λαίμαργα, σαν μια κλεψύδρα στην πλάτη σου που συνεχώς γελάει. Τώρα, σαν δεύτερη ευκαιρία, μπορείς ν' αναμετρηθείς μαζί του, να τον μετρήσεις αλλιώς. Σου δίνουν σαράντα μέρες. Σαράντα μέρες θέλει το νεογέννητο για να μπορέσει να «σταθεί», σαράντα μέρες θέλει η ψυχή για να «φτάσει», να ξεποστάσει. Στη Βενετία, κατά το Μεσαίωνα, «quarantina» ονόμαζαν το διάστημα των σαράντα ημερών που τα πλοία παρέμεναν στ' ανοιχτά, για να «καθαρίσει» το πλήρωμα από την πανούκλα που μπορεί να είχε «αρπάξει» στα ταξίδια του. Κάτι σαν το Καθαρήριο του Δάντη, ούτε παράδεισος, ούτε κόλαση. Και σε σαράντα μέρες, στις σπιτικές κρυψώνες-καθαρήρια, ο χρόνος δυνάμωσε σαν το παιδί και σε σαράντα μέρες φτερούγισε σαν την ψυχή.

Κι εγώ κλείνω τα μάτια μου σφιχτά σ' όλα αυτά που μου κλέβουν λίγο-λίγο τις αισθήσεις, με θυμώνουν και παγώνουν τη φλόγα που καίει μέσα μου. Και με τον χρόνο αγκαλιά, βιώνω τη δικιά μου καραντίνα. Μου προκαλεί μια ανεξήγητη ηρεμία. Είναι μια ευκαιρία...το λες κι ελευθερία.

E.A.

Ποιος είμαι εγώ;

Ποιος είμαι εγώ;
Δεν ξέρω, δε θέλω να ξέρω...
Εξάλλου δε σε καθορίζει το όνομα
αλλά το πού,
το από πού έρχεσαι.
Εγώ από το τίποτα πορεύτηκα στο πάντα
αλλά θα καταλήξω και πάλι στο τίποτα.

Όρος ζωής ή μη ζωής.
Μόνο το τίποτα είναι αθάνατο.
Όλα τ' άλλα σβήνουν, περνάνε
κι εμείς ανέγγιχτοι
πάλι το τίποτε θ' αγκαλιάσουμε.

Λευκή σελίδα παραμένει
η Γένεσις και η Ανωπαρξία.
Από το τίποτα αρχινάμε
Και στο τίποτα ξαποσταίνουμε.

Μακάριο το μεταξύ τους διάστημα.
Ή άχρηστο, κόκκος άμμου
στην απεραντοσύνη.
Ποιος είμαι εγώ;
Δεν ξέρω, δε θέλω να ξέρω...

M.T.

Καινούργια ταυτότητα

Χριστούγεννα 2011. Τριγυρνώ στους δρόμους -δε θυμάμαι ποιας περιοχής- χωρίς σκοπό, χωρίς κατεύθυνση, χωρίς νόημα, με ύφος εκατό καρδιναλίων και παρατηρώ ειρωνικά τον κόσμο που κάνει τα γιορτινά του ψώνια. Κάποια στιγμή βάζω το χέρι στην τσέπη μου να βρω κάτι, μάλλον τα τσιγάρα μου ή το γκανιάν να διαβάσω για τον ιππόδρομο, και διαπιστώνω ότι έχω χάσει την ταυτότητά μου. Δε στεναχωρήθηκα όμως, δεν είπα «όχι ρε γαμώτο!», απεναντίας χάρηκα κιόλας. Ήθελα από καιρό να την αλλάξω. Είχε φθαρεί, είχε γίνει σαν πατασαβούρι, ντρεπόμενα, όχι μόνο να τη δείξω, αλλά κι εγώ ο ίδιος να τη βλέπω. Τελικά υπάρχει Άι-Βασίλης σκέφτηκα, να που μου έφερε και δώρο φέτος!

Πάω λοιπόν τρέχοντας να βγάλω καινούργια, να είναι καθαρή, όμορφη, αψεγάδιαστη. Φτάνω λαχανιασμένος στο κτίριο που βγάζουν τις καινούργιες ταυτότητες. Αφετηρία γράφει απ' έξω η ταμπέλα. Μόλις μπαίνω, αρχίζω αμέσως τα υποτιμητικά σχόλια, για τον χώρο, τα έπιπλα, τους υπαλλήλους, για όλα. Αλλά λέω μετά στον εαυτό μου: «Ας πάει και το παλιάμπελο, ας μη γίνεις εριστικός, να σου τυπώσουν γρήγορα-γρήγορα την καινούργια ταυτότητα και να φύγεις. Τι ψάχνεσαι; Μήπως θα τους ξαναδείς κι αύριο;». Πλησιάζω στον χώρο υποδοχής. Με καλωσορίζουν ευγενικά, κι εγώ γεμάτος σιγουριά ζητώ να μου τυπώσουν την πολυπόθητη, καινούργια μου ταυτότητα. Η απάντησή τους κεραυνός εν αιθρία. «Δε γίνεται έτσι», μου λένε. «Εμείς θα σου δώσουμε μόνο το χαρτί. Τα καινούργια στοιχεία που θα μπουν πρέπει εσύ να τα προτείνεις. Εσύ να ψάξεις να βρεις που είναι θαμμένα, κι εμείς θα σε βοηθήσουμε να τα γράψεις σωστά, χωρίς ορθογραφικά λάθη». «Μα τι μου λέτε τώρα; Να συνεργαστώ μαζί σας; Πώς θα γίνει αυτό; Αφού δε σας γουστάρω καθόλου, άσε που σας σνομπάρω κιόλας. Όχι μόνο εσάς, μην το πάρετε προσωπικά, όλους», τους απαντώ. «Μόνο έτσι γίνεται να βγάλεις ταυτότητα», επιμένουν. «Χρειάζεται υπομονή και πολύ προσπάθεια. Αλλιώς να σου δώσουμε ένα αντίγραφο της παλιάς και να φύγεις». Μόνο στην ιδέα της παλιάς με έλουσε κρύος ιδρώτας. Κι αποφάσισα να μείνω. Και να προσπαθήσω.

Και να που πέρασαν έξι χρόνια. Μέσα σ' αυτά τα χρόνια, βρήκα στοιχεία και άλλαξα σε μερικά σημεία. Δε σνομπάρω πια, δεν ψάχνω για παγίδες συνέχειας, έχω προσπαθήσει να είμαι αλληλέγγυος, αν και ανεπιτυχώς τις πιο πολλές φορές, έχω μάθει τη λέξη συναίσθημα, χωρίς να την έχω σε βάθος εξερευνήσει και πολλά άλλα που δε σας τα λέω γιατί παραμένω κάμποσο κρυψίνους. Γεμάτος αυτοπεποίθηση λοιπόν, για όσα κατάφερα, πηγαίνω ξανά στην υποδοχή της Αφετηρίας, για να φτιάξω, επιτέλους, τη νέα μου ταυτότητα. Με υποδέχτηκαν ευγενικά και πάλι, μα και με χαμόγελα πλατιά αυτή τη φορά, και μου είπαν: «Μπράβο, τα κατάφερες! Όμως, πάλι δεν μπορούμε να σου τη δώσουμε, γιατί χρειάζεται ένα ειδικό στυλό για να γράψουμε τα νέα σου στοιχεία κι εμείς δεν το έχουμε. Θα πας να το φέρεις από το απέναντι κτίριο. Μόνο εκεί το έχουν». Κοιτάω αμέσως απέναντι και το μάτι μου πέφτει κατευθείαν στην επιγραφή. Επανεκδοση.

«Ωραία», τους λέω, «πετάγομαι μια στιγμή, να πάρω πέντε-έξι, να σας τα φέρω, να έχετε και για τους επόμενους, να μην τους τρέχετε». «Ναι φίλε μας, πήγαινε, μόνο να ξέρεις, αυτό το στυλό δεν αγοράζεται, πρέπει να το κερδίσεις», μου απαντούν. «Χα! χα!», γέλασα ειρωνικά. «Ωραία, να το κερδίσω. Αν είναι παιχνίδι με χαρτιά ή κάτι τέτοιο σε μισή ώρα θα είμαι εδώ με το απόθεμά τους. Αν είναι παιχνίδι γνώσεων, θα μου πάρει λίγο παραπάνω, αλλά πάλι εδώ θα είμαι σύντομα. Τι διάολο, μια ερώτηση δε θα την ξέρω, να κερδίσω έστω ένα στυλό;». «Όχι, δεν κατάλαβες», μου λένε. «Πρέπει να συνεργαστείς μαζί τους». «Τι να συνεργαστώ;» ρωτάω κοφτά. «Πάλι; Δε φτάνει που θα τους μιλήσω, να συνεργαστώ κιόλας; Πλάκα μου κάνετε τώρα...έτσι;», συνεχίζω σχεδόν ειρωνικά. «Να που πήρες πάλι το παλιό σου ύφος, κι ακόμα δεν πέρασες το κατώφλι της εξόδου. Ναι, πρέπει να συνεργαστείς. Δε γίνεται αλλιώς. Πρέπει να κάνεις εκεί ό,τι δεν έκανες εδώ τόσο καιρό. Εδώ ήθελες να τα κάνεις όλα μόνος σου. Αξιοθαύμαστο μεν, αλλά δε φτάνει. Εμείς χαιρόμαστε πολύ που σε γνωρίσαμε, αλλά και λυπόμαστε που δε μας άφησες να σε γνωρίσουμε καλύτερα, να σε καταλάβουμε. Κάθε φορά που σου μιλούσαμε, έτρεχες να φύγεις, μας απέφευγες. Μην το κάνεις αυτό κι απέναντι. Βοήθησέ τους να σε γνωρίσουν. Για σένα το κάνουν, όχι γι' αυτούς», μου είπαν και με κοίταξαν βαθιά μέσα στα μάτια. «Α! να σας πω, αρκετά! Δεν έχω χρόνο για νέες γνωριμίες. Εγώ το στυλό θα πάω να τους το κλέψω, θα το φέρω εδώ, δεν θα σας πω ότι το έκλεψα, θα σας πω ότι το κέρδισα, θα γράψουμε τα νέα στοιχεία και θα φύγω. Σιγά μην κάνω αυτό που μου λέτε. Τι νομίζετε δηλαδή; Μπρίκια κολλάω ή πεταλώνω αστακούς;» απάντησα με μια θυμωμένη ειλικρίνεια. «Πήγαινε κλέψ' το», μου είπαν ατάραχα. «Και φέρ' το. Εμείς δε θα τους ρωτήσουμε. Απεναντίας, θα σου γράψουμε την ταυτότητα και θα φύγεις. Να ξέρεις όμως ότι το μελάνι απ' αυτό το στυλό, έχει μαγικές ιδιότητες. Αν δεν το 'χεις κερδίσει, σε λίγο καιρό θα σβήσει μόνο του. Και το δελτίο θα μείνει κενό, δε θα γράφει τίποτα. Και με την πάροδο του χρόνου, θ' αρχίσουν πάλι, με μαγικό τρόπο, να γράφονται τα παλιά σου στοιχεία. Και το μόνο καινούργιο που θα 'χεις πια θα είναι το πλαστικό της, κατά τ' άλλα, παλιάς σου ταυτότητας». Τους κοίταγα με γουρλωμένα μάτια και χωρίς δεύτερη σκέψη, πήρα την πιο σημαντική απόφαση της ζωής μου. «Πάρτε τους τηλέφωνο», είπα με φωνή σίγουρη και σταθερή, «και ενημερώστε τους ότι πηγαίνω απέναντι, κι ότι είμαι έτοιμος να συνεργαστώ. Όχι επειδή πρέπει, αλλά επειδή τελικά το θέλω. Πρέπει να μάθω ποιος είμαι». Τους αποχαιρέτησα και ξεκίνησα για το κτίριο της Επανεκδόσης.

Τώρα είμαι ο Κανένας, σκέφτηκα. Δεν απογοητεύομαι όμως, ένας χαρακτηρισμός προσωρινός είναι. Ούτε καν όνομα. Όπως ο Οδυσσέας κάποτε σαν Κανένας νίκησε κάποιο Κύκλωπα με πολύ μεγάλη φήμη, έτσι κι εγώ θα προσπαθήσω να υποτάξω τους δαίμονές μου, όχι να τους σκοτώσω, τους θέλω ζωντανούς, να πορεύομαι μαζί τους, να τους σνομπάρω και ν' αποφασίζω εγώ γι' αυτούς, κι όχι αυτοί για μένα. Η πραγματικότητά μου σήμερα είναι σε γκρίζο φόντο και με κάνει να νιώθω άβολα. Όμως κάποτε, θα της βάλω κάποιο χρώμα που, ίσως, να ταιριάζει και με την αισθητική μου. Κι αυτό θα γίνει σιγά-σιγά. Χωρίς

τυμπανοκρουσίες. Και θα το καταλάβω ξαφνικά. Όλα τα ωραία πράγματα, άλλωστε, έρχονται αθόρυβα κι εγώ με τη σειρά μου πρέπει να αποδείξω ότι μπορώ να τα υποδεχτώ, μπορώ να τα διατηρήσω. Κι αυτό θα γίνει με τη στάση μου, την ηθική μου, με την ύπαρξή μου ολόκληρη, αν θέλετε. Και τότε θα μάθω το πραγματικό μου όνομα, το αληθινό μου είναι. Μπορεί να μην σας το πω ποτέ, γιατί ορισμένα πράγματα δεν αλλάζουν και πιθανόν να παραμείνω μυστικοπαθής. Όμως εγώ θα ξέρω, κι αυτό έχει ανεκτίμητη αξία. Γιατί δε θα το έχω αγοράσει, δε θα μου το έχουν χαρίσει, αλλά θα το 'χω κερδίσει. Όχι με κάποιο κόλπο ή κάποια μπλόφα, αυτή τη φορά, ούτε με τη βοήθεια της θεάς Τύχης. Θα το 'χω κερδίσει με πολύ κόπο, πολλή υπομονή, πολλή προσπάθεια. Με το σπαθί μου δηλαδή και πολλές αιματηρές, αλλά και αναίμακτες μάχες.

Κ.Σ.

Στον καθρέφτη

Πέρασε καιρός από τότε που στάθηκα μπροστά σου ή ίσως και να 'ταν χτες. Δε θυμάμαι, από πότε έχω να βρω το βλέμμα μου. Γεμάτος καθρέφτες είναι ο κόσμος κι όσους κι αν κοιτάξα, δεν το είδα πουθενά.

Κρύβομαι από τα μέσα μου κι απ' την αλήθεια μου, γιατί δειλιάζω ν' απελευθερωθώ κι έτσι εκδικούμαι τον εαυτό μου με τον πιο βάνανυσο τρόπο που μπορείς να φανταστείς. Θα τον ξεχάσω...

Να 'μαι λοιπόν, αφήνω τα μάτια μου να βυθιστούν μέσα σου και νομίζω πως το αόρατο γίνεται ορατό. Βλέπω αυτό που βλέπουν, είμαι αυτό που βλέπουν, γιατί η απόλυτη αλήθεια δεν υπάρχει κι αυτή είναι η μόνη απόλυτη αλήθεια. Το είδωλό μου δεν έχει ταυτότητα, χάνεται στην ανωνυμία και μπορεί να είναι αυτός, εκείνη, εσύ... Διάλεξε αυτό που σε βολεύει περισσότερο.

Εγώ δεν είμαι κανένας. Εσύ ποιος είσαι;

E.A.

Ποια είμαι

Είμαι η δύναμη της ψυχής σου
η φωτιά στα μάτια σου
η αγανάκτηση στα λόγια σου
οι ματωμένοι δρόμοι που περπατάς
η αγωνία της δικαιοσύνης σου
ο πόνος στα δάκρυά σου
το ουρλιαχτό σου στο πλήθος
η σφαίρα στο όπλο σου
το βουβό σου κλάμα
η κραυγή στη σιωπή σου
ο καπνός που σε τυλίγει
η λάμψη στο σκοτάδι σου
ο ήλιος στη φυλακή σου
η αγκαλιά που σου λείπει
ο αέρας στο πρόσωπό σου
τα χρώματα στο χαμόγελό σου
το νανούρισμα που σε κοιμίζει
τα φιλιά που σε ξυπνάνε
ο ρυθμός της ανάσας σου
η ζεστασιά των χεριών σου
τ' αστέρια που κοιτάζεις
τα φτερά στους ώμους σου
η ζωγραφιά στο στήθος σου
η αλήθεια στις πράξεις σου
Είμαι η αγάπη στον αγώνα σου.

M.M.

Φόρεσα χέρια

Φόρεσα χέρια που χάιδεψαν τον θάνατο,
που τον προσκάλεσαν ν' αφήσει μόνο
τη γαλήνη του και να φύγει.

Χέρια που έπαιρναν χρώμα, όχι από τον ήλιο,
αλλά από την κάφτρα του τσιγάρου
που αργοπέθαινε στα δάχτυλά τους
κι έπεφτε για να σωθεί.

Χέρια που χτύπησαν δυνατά κάποιον
στο πρόσωπο, για να ξυπνήσει.
Χέρια ικανά για τα πάντα.

Χέρια που σκηνοθέτησαν, πρωταγωνίστησαν
κι έπαιξαν μέχρι τέλους στην παράσταση,
προσποιούμενα συχνά τα νεκρά.
Χέρια που κρατούσαν και ζωγράφιζαν
με αιχμηρά αντικείμενα το χάος.

Μα τώρα φορώ ξανά ένα ζευγάρι χέρια
ζωντανά, αμακιγιάριστα, μα κι όμως όμορφα
μες στη σκληρή ομορφιά τους.
Ντυμένα με ζεστά ακόμη δάκρυα,
μ' αυτά που με τη θερμότητά τους έδιωξαν
την παγωνιά και την ακινησία και έφεραν
ζωής ανάσα.

Χέρια που τώρα κρατούν ένα στυλό και
σας παρακαλούν ν' ακούσετε το τραγούδι τους.

Δ.Θ.

Μικρή απουσία

Ένας χειμώνας όλο τον χρόνο ζωγραφίζει
και συνάμα μαστιγώνει το πρόσωπο.
Ύστερα χαϊδεύει την ψυχή.
Είναι ένας τρελός χειμώνας, όπως κι εσύ.
Ω! Εσύ μ' αυτή τη γοητευτική σου τρέλα,
αποκύημα εποχής.

Τι είπες; Τίποτα;

Χρήσιμο το τίποτα, πιο γρήγορα οδηγεί
στις στροφές της ημέρας.

Ζαλίζομαι.

Ο αγέρας που ζωγράφισες
κάνει τα μαλλιά σαν μάσκα.
Βρεγμένες τούφες στα μάτια.
Δε βλέπω. Βρεγμένες...
Ω! Πόσο θα' θελα να βρέχει...

Ζω με τη μυρωδιά του βρεγμένου χώματος
ν' αλαφραίνει τη βαρύτητα της καθημερινότητας.
Σύννεφα αιθέρα σχηματίζουν το μέτωπο
και χαράζω στη στιγμή μια τόση δα μικρή απουσία.

Φ.Α.

Στιγμές

I

Πες μου, πώς γίνεται;
Πάντα πονάνε
αυτά που λείπουν
πιο πολύ.

Πες μου, πώς γίνεται
και ώρες-ώρες
το νεκρό να σε πονάει
πιο πολύ;

Πες μου, πώς γίνεται
το σύμπαν να το ξέρει
και να συνωμοτεί;

Μια στιγμή ήταν.
Κι όμως...

II

Όλα τα νίκησε
ο πανδαμάτωρ.
Στιγμές που βούλιαξαν
στα καθρεφτίσματα
και τα ξεφτίσματα.

Πληγές αφρόντιστες
που εγκατέλειψες
σαν τις σημαίες
απ' τ' αγέρι να σκίζονται.

Μοιάζουν φαντάσματα
φίλοι κι αγάπες
όνειρα, ελπίδες
χαρές και λύπες
τώρα ακατοίκητες.

Π.Α.

Νοικοκυρεμένες δουλειές

Δε θυμάμαι πότε ξεκίνησε. Αυτό που ξέρω είναι πως, όταν τα συναντώ στον δρόμο μου, νιώθω την ανάγκη να τα περιμαζέψω, με νοιάζει η τύχη τους. Αρχισα έτσι τη δική μου συλλογή από τέτοια. Συνήθως τα βρίσκω μόνα τους, σκόρπια, ανόμοια, παράταιρα. Άλλα είναι παλιά, άλλα πιο καινούργια, άλλα ολοκαίνουργια. Όλα, ωστόσο, έχουν διαφύγει της προσοχής κάποιου ή εξαρχής δεν έχουν τοποθετηθεί σωστά.

Αν κι ο καθένας μας μπορεί ν' αποκτήσει -με ελάχιστα χρήματα- μια σειρά από τέτοια, η αξία τους είναι ανυπολόγιστη. Είναι χρήσιμα, πολύ χρήσιμα κι ας μοιάζουν αδιάφορα. Συνήθως δεν έχουν κάτι περίπλοκο πάνω τους, ούτε δείχνουν να κρύβουν κάτι στη σύστασή τους. Ζευγάρια, ίδιο καλούπι, αντικριστό. Δυο μέρη φτιάχνουν ένα, μα καθένα απ' αυτά τα μέρη μόνο του είναι άχρηστο. Έχουν συνδέσμους, ενώσεις. Ενώσεις σφιχτές. Τα πιάνεις, σε πιάνουν. Συνδέουν, μαγκώνουν, τεντώνουν, σταθεροποιούν, κρατούν και συγκρατούν ή απλά χορεύουν, όπως οι νότες στο πεντάγραμμο ή οι λέξεις σε πρόχειρο διαγώνισμα. Χορεύουν πάνω σε τεντωμένο σκοινί. Κάποιες φορές και σε κοίλο, πιο χαλαρό. Άλλες φορές στραβώνουν, στρίβουν χιαστί ή απασφαλίζουν και τότε γίνονται επικίνδυνα ή εντελώς άχρηστα. Αν τ' αφήσεις εκτεθειμένα, θα σε εκθέσουν στα σίγουρα. Εξαρτώνται απόλυτα απ' τον χρόνο. Για την ακρίβεια «πάνε με τον καιρό». Κι όσο το σκέφτομαι, τόσο βρίσκω το ταίριασμα στις ομοιότητες. Οι λέξεις είναι σαν τα μανταλάκια. Μπορείς ν' απλώσεις και χωρίς αυτά, μα δεν είναι το ίδιο. Όπως και με τη σιωπή που η αξία της βασιλεύει, όταν ξέρεις ποιες είναι οι λέξεις που δε χρειάζεται να πεις. Όλα στον χρόνο τους. Ο «καιρός» που λέγαμε...

Ξέρω για μπουγάδα σφιχτή, μπουγάδα αραιή, μπουγάδα καθαρή, υπέρλαμπρη, ξαστερη. Μπουγάδα περήφανη, μα και μπουγάδα αλλόκοτη, βρώμικη, τσαλακωμένη, πρόχειρη. Υπάρχει άκομψη μπουγάδα, ανόητη, μπουγάδα προκλητική, μπουγάδα τρομακτική, αλλά και όμορφη μπουγάδα, στρωτή, αρμονική, ισορροπημένη. Υπάρχει και ελλιπής μπουγάδα, κοντή, μακριά, ανθεκτική, επιπόλαιη. Μπουγάδα ματωμένη, επιθετική, να σέρνεται στο τσιμέντο, στο πλακάκι, στο μάρμαρο ή απροκάλυπτα στο χώμα, επιδεικτικά λασπωμένη μπουγάδα. Και υπάρχει και μπουγάδα άνετη, αυτή που μόλις φόρεσες. Φαίνεται απ' το μανταλάκι, ξεχωρίζει το αποτύπωμα. Είναι πολλά αυτά που φαίνονται απ' τα μανταλάκια κι άλλα τόσα που κρύβονται πίσω από λέξεις. Κι είν' αυτά που συγκρατούν το βάρος μας στο κενό, όταν εμείς στεγνώνουμε απ' τις σκέψεις μας.

Έχει συμβεί, περνώντας σε διαφορετικούς χρόνους απ' το ίδιο σημείο, να βρίσκω και να περιμαζεύω κάποια απ' αυτά. Μέχρι που σκέφτηκα ν' αφήσω σημείωμα: «Προσοχή! Σας πέφτουν μανταλάκια». Έπειτα όμως κατάλαβα, πως μ' αυτή τη λογική, θα έπρεπε να κολλάω χαρτάκια και πάνω σε πλάτες, κινητά κι εφημερίδες.

Όπου βρεθώ, στο τρένο, στο μετρό, στο λεωφορείο: «Ε! προσέχετε, σας πέφτουν λέξεις». Για την ώρα αποφάσισα να μην εφαρμόσω κάτι τέτοιο. Συνεχίζω όμως ακούραστα να φτιάχνω τη δική μου συλλογή, αυτή που για μένα βγάζει νόημα. Συνεχίζω ν' ακούω. Και μ' αρέσει να το κάνω αυτό. Να παρατηρώ, να φροντίζω πράγματα που οι άνθρωποι υποτιμούν, που προσπερνάμε αδιάφορα.

Παραδοσιακά οι άνθρωποι προτιμούν τα ξύλινα μανταλάκια. Είναι αυτοί που τα θεωρούν «vintage», αλλά και πιο οικεία. Υπάρχουν όμως κι εκείνοι που αρέσκονται στα πλαστικά. Μοντέρνα, καλογυαλισμένα, σε ποικιλία σχεδίων και χρωμάτων. Όλα, ωστόσο, πατούν πάνω στην ίδια πατέντα, με παρουσιαστικό αρμονικό, σε στοίχιση. Αλλά, όσο κι αν ο τρόπος χρήσης τους μοιάζει κοινότοπος – «το χέρι» που λέμε- έχει πρωτεύοντα ρόλο. Έχει σημασία μεγάλη, τεράστια το πώς απλώνει κανείς, π.χ. η νοικοκυρά. Αλλιώς απλώνει η σεμνή, αλλιώς η κοκέτα, αλλιώς η πολύτεκνη, αλλιώς η φρεσκοπαντρεμένη. Αλλιώςτικά ο εργένης, διαφορετικά ο αλητάκος, αλλιώς ο οικοδόμος, αλλιώς ο έφηβος. Αλλιώς η πρωινή βάρδια, αλλιώς η βραδινή. Αλλιώς η μάνα, αλλιώς το παιδί, αλλιώς ο γέρος. Διαφορετικά η αστεφάνωτη, η υπηρέτρια, αλλιώς η εταίρα.

Άλλος απλώνει αρνητικά και θετικά στον σκοτεινό του θάλαμο, άλλος χειρόγραφα που απρόσεκτα έσταξε πάνω τους κρασί, άλλος αποδειξείς που βράχθηκαν. Μπορείς να ενώσεις κομμάτια ανόμοια, να μαγκώσεις κάτι που χρειάζεται υπενθύμιση, να μανταλώσεις επιμελώς και μ' αυστηρότητα. Κι όλ' αυτά ο καθένας με τον δικό του, μοναδικό τρόπο και τα δικά του μανταλάκια. Ένα γατάκι μπορεί να παίζει για ώρες μ' αυτό που σούφρωσε απ' το καλάθι, ένα τακούνι μπορεί να σπάσει εξαιτίας του ή να το θρυψαλιάσει με το βάρος του. Είναι φορές που το παίζουμε αμήχανα στο στόμα μας, τάχα να το' χουμε πρόχειρο, ενώ απλώνουμε χαζεύοντας το απέναντι μπαλκόνι, και τότε υπάρχει κίνδυνος να μας αιφνιδιάσει, μαγκώνοντάς μας τα χείλη. Μπορεί να σπάσει ένα μας νύχι ή να σκουριάσει τ' αγαπημένο μας μαντήλι. Να πέσει απ' τον πέμπτο όροφο και να κάνει καρούμπαλο ή να το κλέψει η γειτόνισσα. Ένα είναι όμως σίγουρο. Κοιτάζοντάς τα ντανιασμένα σε πακέτα ή χύμα σε μια πλαστική σακούλα ή βολεμένα σ' ένα πουγκάκι, κανείς δε θα περίμενε απ' αυτά τέτοια δραστηριότητα, κανείς δε θα τους έδινε την απειροελάχιστη σημασία. Όπως και με τις λέξεις, που έχουμε την εντύπωση της ασφάλειας, ότι κάποιος άλλος μας τις έμαθε και πάντα θα μας καλύπτουν, επειδή αυτός ο κάποιος, συνήθως, είναι η μάνα μας. Και δεν τους δίνουμε σημασία. Τις αμολάμε λαίμαργα ζητώντας τους να μας νταντέψουν.

Πολλοί είναι αυτοί που ξεχνούν τα μανταλάκια πάνω στο σκoinί και τότε τ' αλλοιώνει η ζέστη, το νερό, ο αέρας. Διαβρώνονται, χαλάνε, γίνονται κομματάκια. Και μόνα τους, πάντως, πάνω στο σκoinί, εγώ τα χαζεύω. Χαζεύω πώς τα ζευγαρώνει ο άνεμος, πώς τα παρασύρει σε παρέες, πώς τ' απομονώνει. Κι όσο κι αν ξέρω ν' απλώνω και χωρίς αυτά, τ' αγαπώ τα μανταλάκια. Μ' έχουν μάθει να φροντίζω, να ζυγίζω και να ζυγίζομαι, ν' απλώνομαι και ν' απλώνω. Να

Ξεδιπλώνω και να συγκεντρώνομαι, να μαζεύω και να μαζεύομαι. Κι όλ' αυτά με σειρά, με σκοπό, με χάρη. Μ' έχουν μάθει ν' αναγνωρίζω συμπεριφορές -και σε μένα και στους άλλους- να εξοικονομώ τον χώρο μου, να στολίζω, ν' αναδεικνύω, ν' αγγίζω υφάσματα διαφορετικά. Βελούδο, βαμβάκι, λινό και μετάξι, νάιλον, τζιν και βισκόζ. Υφάσματα νωπά και βρεγμένα, μουλιασμένα-λάσπη αλλά και στεγνά, αφυδατωμένα, ξεχασμένα ολότελα, με υφή αλλαγμένη. Για μένα είναι πάντα εκεί, όταν τα χρειάζομαι. Μαζί τους έμαθα να ισιώνω, να χαλαρώνω, να στερεώνω και να μαγκώνομαι, να παίζω όλο χαρά, χορεύοντας να τα φωτογραφίζω. Να ισορροπώ, να προσαρμόζω και να προσαρμόζομαι.

Έχω αφήσει κι εγώ μπουγάδες στην τύχη τους, μαζεύοντας μονάχα τα μανταλάκια. Από βαρεμάρα, βιασύνη, τσαντίλα ή περιέργεια. Απ' την ανάγκη μου να δω τι μένει στο τέλος. Και να που μένει ό,τι θέλω να βρω και να που λέω ό,τι θέλω να πω. Και κατάλαβα ότι είν' ομορφότερο σαν είναι ισορροπημένο. Τα μανταλάκια θα την απλώσουν την μπουγάδα. Το πώς αυτή θέλεις να φαίνεται, κρίνεται απ' τον τρόπο που απλώνεις, απ' τα μανταλάκια κι απ' τον «καιρό». Όπως απλώσεις, κάπως έτσι θα μαζέψεις. Κι αν είναι κάτι να χαθεί, ας το 'χει πάρει ο άνεμος... Αν όχι, θα 'χει κάπου βρεθεί, ίσως από κάποιον άλλον που θα το 'χει μαζέψει όπως εγώ...Τυχαία.

N.K.

Μήνυμα σε μπουκάλι

Εσύ που έτυχε να βρεις το μπουκάλι μου
Σε ποια χώρα άραγε είσαι; Σε ποια παραλία;
Είναι ωραία εκεί;
Εγώ, τώρα που διαβάζεις αυτές τις λέξεις
δε ζω πια.
Ήμουν ένα κεραυνοβολημένο δέντρο.
Κι όπως λέει κι εκείνος ο ποιητής
«τα κεραυνοβολημένα δέντρα
δε μπορούν ποτέ πια ν' ανθίσουν».

Θέλω όμως να σου πω ένα μυστικό.
Ένα αλεξικέραυνο μυστικό
για να ζήσεις τη ζωή σου καλύτερα.
Αγάπα, Αγάπα, Αγάπα.
Και μη δώσεις χώρο στον φόβο, καθόλου.
Γιατί θα σου ρουφήξει τη ζωή.
Θα σε στεγνώσει
και διψασμένος θα γυρνάς
σε μιαν έρημο που δεν τελειώνει ποτέ.

Α! και να μην ξεχάσω.
Αγάπα με ανιδιοτέλεια.
Χωρίς όρια και περιορισμούς.
Αγάπα σαν μάνα-γη όλα σου τα παιδιά.
Κάθε σου ρίζα και κάθε κλαδί.

Εσύ που έτυχε να βρεις το μπουκάλι μου
Πάρε το κλάμα μιας καμένης ζωής
Πότισε μ' αυτό το δέντρο της δικής σου ζωής
και κάνε την ν' ανθίσει.

Δ.Κ.

Ανάσα μου

Ανάσα μου
μες στα χέρια
σφιχτά σε κρατώ.

Ανοίγω τα χέρια
κι αναπνέω ουρανό.
Τ' απλώνω στον ορίζοντα
και δεν είμαι εγώ.
Μες στον ωκεανό
τα βυθίζω κι ανατέλλω
ξανά σαν εγώ.

Περνάνε τα βράδια δίχως αιδώ
μα τις μέρες μπορώ στης σιωπής σου
τα μάτια να ημερεύω.

Ανάσα που χάνεσαι
μες στις σταλαγματιές και τ' απογέματα
και στου μυαλού την κύτη φτερουγίζεις
έλα και πάλι απαλά να κρυφτείς
στων χεριών μου τη χούφτα.

Δ.Ν.

Είναι η ώρα...

Μια εκκωφαντική σιωπή
Γύρω μου, μέσα μου, παντού.
Τα δειλινά ασάλευτα.
Τα πρωινά μοναχικά.
Εγώ με τον μονόλογό μου
και συντροφιά παντοτινή την άχνα
της ανάσας σου.

Σαν ρόδο μιας αβέβαιης άνοιξης
σαν πυρωμένο απομεσήμερο
από μουτζουρωμένα αύριο
σε περιμένω.
Εκεί όπου σκέπη έχτισα
στίχους ν' απαγγείλω
σε περιμένω
σαν ένας τυφλός που θέλει το φως του.

Περιδιαβαίνω τους στενούς δρόμους
του ανήλεου αυτού κόσμου.
Περπατώ ως του τέλους την άκρη
με σακατεμένα τα πριν, πριονισμένα τα μετά.
Εξόριστος ήρωας σε δίσεκτη γη
ψάχνω μια χαραμάδα ουρανού, ν' ανυψωθώ.
Μα τις άστεγες νύχτες μου χύνει φωτιά
η ματιά τ' ουρανού.
Είναι η ώρα που σωπαίνω.

Οι στιγμές που μαζί μας γέρασαν
σε μια ώρα στενάχωρη, επιστρέφουν.
Σχεδόν λυπάμαι
Σχεδόν πονάω
Σχεδόν τραγουδώ
Σχεδόν χαμογελώ.
Δεν περιμένω.

Μπουσούλησα στο άγνωστο
μα τώρα βάζω τέλος στα γιατί.
Νύχτα χόρτασέ με σκοτάδι
ν' αναπνεύσω την ερημιά των ουρανών.
Άστρα είμαστε που πέσαμε στη γη
για μίαν ανθρώπινη ευχή όλη κι όλη...

Στη θάλασσα των δακρύων μου
ακούω το κύμα της αθανασίας
να ψάλλει τροπάρια Ελευθερίας.

Είναι η ώρα που σωπαίνω.

M.T.

Το παλτό

Δεκαεννιά μήνες στέκεται εκεί, στην άκρη τέρμα αριστερά στην άσπρη ντουλάπα μου. Δεν έχει αλλάξει θέση, κατά κάποιον τρόπο την κατοχύρωσε. Κι όσες φορές μετακινήθηκε, για πρακτικούς λόγους, εκεί επέστρεφε κι εκεί παραμένει ακόμη. Έχει παρέα ζεστά, χειμωνιάτικα ρούχα που τα γνωρίζει καλά. Ένα σακάκι κόκκινο, από τσόχα και μαλλί, με μεγάλα, ασημένια κουμπιά που μοιάζουν με αρχαία νομίσματα, δυο ζακέτες μαλακές σαν χνούδι και μια μπλούζα που δανείστηκα αρκετές φορές, με υπέροχα χρώματα και σχέδια, σαν έργο τέχνης έμοιαζε, σαν πίνακα του Klimt.

Είναι το παλτό της. Κρεμασμένο σε μια ξύλινη κρεμάστρα, τόσο παλιά όσο κι εκείνη η φωτογραφία μου με το κοτσιδάκι, το κίτρινο καπέλο με το πλατύ γέισο και το ίδια πλατύ χαμόγελο στο πρόσωπό μου. Εκείνη -η τόσο αγαπημένη της- που για χρόνια την κρατούσε χωμένη βαθιά μες στο πορτοφόλι της. Το χρώμα του απαλό γκρι, με σχέδιο που ίσα-ίσα διαφαίνεται, αν το προσέξει καλά κανείς, αχνό ψαροκόκαλο. Η ζώνη του μεγάλη και μακριά, στο ίδιο χρώμα και ποιότητα, ξεπερνά το μάκρος του κι ακουμπά στον πάτο της ντουλάπας. Τα κουμπιά του μαύρα, με τέσσερις μικρές τρυπίτσες, καλοραμμένα. Ποτέ δεν προσπάθησαν να το σκάσουν, να χαλαρώσουν απ' τη χρήση και στην πρώτη ευκαιρία να χαθούν. Οι γιακάδες του πάντα στο ίδιο χρώμα, έτοιμοι ν' ανασηκωθούν και να καλύψουν τον λαιμό, να τον αγκαλιάσουν και να τον προστατέψουν από ζόρικα καιρικά φαινόμενα. Τέλος, δυο μεγάλες, βαθιές τσέπες που φιλοξενούσαν κείνα τα κουρασμένα χέρια. Κουρασμένα από το πέρασμα του χρόνου, μα τόσο ικανά να κάνουν το χάδι τους ασφάλεια και γαλήνη.

Στέκεται εκεί δυο χειμώνες πια, αφόρετο. Δεν ανεμίζει από τον παγωμένο αέρα, δε βρέχεται από απρόσμενες καταιγίδες, δεν έρχεται σε επαφή μ' άλλα πανωφόρια, στριμωγμένα όλα μαζί σε κάποιο λεωφορείο. Δε λεκιμάζεται από βιαστικές, όλο λαχτάρα κουταλιές γλυκό βύσσινο, κι ούτε γεύεται φύλλα χωριάτικης τυρόπιτας ή σουσάμι απ' τα κουλούρια Θεσσαλονίκης. Δεν προστατεύει το ζεστό κορμί που το επέλεξε ανάμεσα σε τόσα. Δεν τριγυρνά στον κόσμο, όπως ούτε και το σώμα που κάποτε αγκάλιαζε.

Ανοιγοκλείνω την ντουλάπα κάθε μέρα και τις περισσότερες φορές το βλέμμα μου το προσπερνά, ίσως ο χρόνος να γίνεται γιατρός. Μια κάποιες φορές μένω εκεί και το κοιτάω με τα μάτια της μνήμης, επίμονα. Μια τέτοια μέρα το ξεκρέμασα, το μύρισα κι αυτόματα τα μάτια μου υγράθηκαν κι η καρδιά μου επιτάχυνε τους χτύπους της. Έχωσα τη μύτη μου μέσα στις πτυχές της λείας φόδρας του, κι ήρθε μπροστά μου εκείνη. Ρούφαγα ασταμάτητα οσμές και σε κάθε ρουφηξιά ερχόταν όλο και πιο κοντά μου. Τι παράδοξο, οι ανάσες της, οι χτύποι της καρδιάς της να σβήσουν έτσι ξαφνικά για πάντα, κι η μυρωδιά της ν' αρνείται να χαθεί. Επιμένει εκεί, κρυμμένη στις πτυχές του παλτού της να υπάρχει, να θυμίζει, να ταξιδεύει. Έχωσα τα χέρια μου στις βαθιές τσέπες του, ψάχνοντάς ακόμη κάτι από κείνη. Στην αριστερή τσέπη, στο βάθος, βρήκα στρογγυλό, χάρτινο σκουπιδάκι. Το

Ξετύλιξα προσεκτικά κι αμέσως αναγνώρισα το πράσινο χαρτί που τυλίγει τις τσίχλες «Trident», γεύση δυόσμος. Αγαπημένη γεύση ο δυόσμος. Όταν βάραινε η ανάσα από το άγχος και τον φόβο, εγκλώβιζε την πίκρα και ξεγέλαγε, ίσως ακόμη και την ίδια, ίσως έστω για λίγο, πως όλα θα πάνε καλά. Το άλλο χέρι, στο ταξίδι του στο εσωτερικό της δεξιάς τσέπης, συνάντησε ένα χρησιμοποιημένο χαρτομάντιλο. Ίσως μ' αυτό να 'χε μαζέψει δάκρυα κρυφά ή να σκούπισε μύτη υγρή, όταν οσμίζονταν το τέλος. Είχε τη συνήθεια να δημιουργεί μικρές χάρτινες μυτούλες στο υγρό χαρτομάντιλο, στρίβοντάς το με κινήσεις αργές κι απαλές, σαν να προσπαθούσε να μεταφέρει τον πόνο της στο χαρτί, σαν να προσπαθούσε να ξορκίσει τον φόβο με τις δημιουργίες της. Μα κι αυτό με φροντίδα το έκανε, μην τυχόν το σκίσει, μην το χαλάσει. Και πόσες τέτοιες μυτούλες είχε αυτό το χαρτομάντιλο που τώρα κρατούσα στα χέρια μου, ενθύμιο από 'κείνη. Μάλλον ξέμεινε εκεί από τις τελευταίες μας επισκέψεις σε αίθουσες αναμονής, αίθουσες όπου η αγωνία ίπταται και γεμίζει τον αέρα, όπως η κάπνα αμέτρητων τσιγάρων. Ήταν παγωμένος εκείνος ο Φλεβάρης και το γκρι παλτό τη συνόδευε πάντα στις λιγοστές εξόδους της, κάποιες χαραγμένες τόσο έντονα στη μνήμη μου μαζί με τον ήχο από το βαρύ βηματισμό μας, αφού κανείς δεν ήθελε να φτάσει στον προορισμό. Έφερα το χαρτομάντιλο στο πρόσωπό μου, τη μύρισα για άλλη μια φορά και τα δάκρυά μας ενώθηκαν ξανά, δεκαεννέα μήνες μετά.

Αυτή έφυγε για πάντα και το παλτό με τα μικρά, χάρτινα κειμήλια στις τσέπες του έμεινε εδώ, χωρίς ζωή κι αυτό. Κρεμασμένο στην ξύλινη κρεμάστρα να τη θυμίζει, μέχρι να βρει τη δύναμη να φύγει από 'δω και ν' αγκαλιάσει ένα καινούργιο σώμα που θα χρειάζεται τη ζέστη και την προστασία του.

Μου λείπεις

E.A.

Όλα μισά

Όλα μισά
Αντικείμενα
Τρόφιμα
Συναισθήματα
Όλα μισά.

Ένα γράμμα σταματημένο
στο «σε χαιρετώ...»
Μισές ζωγραφιές
Μισές κουβέντες
Λέξεις που δεν είπαμε
Ανοιχτοί λογαριασμοί
Μισά τα βλέμματα
Όλα μισά.

Μισές οι εποχές-αλλάξαν οι καιροί
Μισή μερίδα στο φαγάδικο
Μισές μπηχτές χορεύουν στο μυαλό
Μισό συναίσθημα πριν απ' την πρόβα
Μισοτελειωμένα σενάρια
Όλα μισά.

2-3 βιβλία ανοιχτά
με τον σελιδοδείκτη χαμένο
κάπου στα μισά
Μισοτελειωμένη η ταινία
με βρίσκει ο ύπνος στον καναπέ
Μισοζώντανη η γλάστρα στο μπαλκόνι
Μισές κι οι ενοχές
Όλα μισά.

Μισό μεράκι
Μισές υποσχέσεις
Μισές προσπάθειες
Μισές επιλογές
Όλα μισά.

Οι πρώτες μας κουβέντες
Διάλογος με πρόλογο
χωρίς επίλογο
ούτε κυρίως θέμα
Όλα μισά.

Η αγάπη που σου' δωσα
άγαρμπα, αδέξια, ανεπιτήδευτα.
Η αγάπη που δεν πήρα
κι αυτή μισή
Όλα μισά.

Μισό το ελεφαντάκι
που μου χάρισε
Μισοσπασμένη η προβοσκίδα του η θλιμμένη
Μισή κι εγώ...απούσα από τη ζωή σου.

Φ.Α.

Λυγμός

Ακούω το κλάμα της,
κλειστές οι γρίλιες,
ένας υπόκωφος λυγμός.
Τα τζάμια ανοιχτά;
κλειστά; σπασμένα;

Ο πόνος της φτάνει ως εδώ.
Με αγγίζει, με δροσίζει
η στάλα από το δάκρυ της
και το μπαλκόνι της
θυμίζει «Προβηγίας»,
μα είναι βρώμικο πολύ.

Τα σπίτωσε, τα τάισε,
τους έδωσε νερό να πιούν.
Μα τα πουλιά θα έφευγαν
κι έφυγαν με τις πρώτες ψιχάλες
ή μήπως με τα δάκρυα;

Νερό που τρέχει,
καμία διαφορά
μόνο η πηγή αλλάζει.
Μα οι ψιχάλες της βροχής
γράφουν κάτι στο χώμα.
Τα δάκρυά της γράφουνε
κάτι μεσ' στην ψυχή μου,
κάτι στο μάγουλό μου.

Σταμάτα πια τα κλάματα...
Ουρλιάζω να μ' ακούσει!
Τα δάκρυά σου τρέχουνε
πάνω στο πρόσωπό μου.

Π.Τ.

Μικρές αγγελίες

Εξηφανίσθη η συνείδησις. Εθεάθη προ 50 ετών στο Μεταξουργείο. Γενικώς ήτο πολυταξιδεμένη -γυριστρούλα κοινώς- οπότε δεν μπορούμε να ορίσουμε μετά βεβαιότητος την τοποθεσία στην οποία ευρίσκεται. Η συνείδησις φορά ασπρόμαυρα ενδύματα. Είναι ψηλή, σοβαρή, με λευκά μαλλιά και γυαλιά οράσεως. Παιδικά χρόνια δεν εγνώρισε και συχνά πυκνά την παραχώνουν σε υπόγεια. Για να μην ακούγονται οι φωνές της. Μιλά σταράτα και ορθά, αλλά ο καθένας ακούει ό,τι θέλει. Είναι αναγκαία η ανεύρεσή της, καθώς δε δύναται αλλιώς να λειτουργήσει το γρανάζι της ζωής. Την αναζητούν οι γονείς της, Ζωή και Άγγελος. Οι πολλοί και καλοί της φίλοι, τα συναισθήματα, τα γεγονότα, η αλήθεια. Οι ασθενείς φίλοι της και οι υγιείς, ας υποθέσουμε, εχθροί της. Ο ευρών αμειφθήσεται με μια πολύτιμη αγκαλιά, αναγκαία για τη συνέχιση της ζωής.

Αναζητείται το φιλότιμο. Είναι παιδί ηλικίας 8 ετών. Τη μέρα κατά την οποία εξηφανίσθη, φορούσε ολόλευκα ενδύματα και το πράσινο καπέλο της αδελφής του, Ελπίδας. Τα παπούτσια του ολίδidia με του φίλου του, Ερμή. Είχαν αεροσόλες και φωτάκια που αναβοσβήνουν και φτερά. Οι φίλοι τον φωνάζουν Αγαπητό και του αρέσουν τα παραμύθια με καλό τέλος. Αγαπά τους ανθρώπους. Είναι κοινωνικό και συνάμα αθόρυβο πλάσμα. Δε μιλά συχνά. Το αναζητούν οι αμέτρητοι γονείς του, καθότι πιστεύουν ότι απήχθη από αναισθητο πλήθος.

Εξηφανίσθη μυστηριωδώς λευκή έμπνευση. Είναι απροσδιορίστου ηλικίας. Την αναζητούν εναγωνίως η ζωγραφική, η λογοτεχνία αλλά και έφηβες τέχνες, όπως η ηλεκτρονική σχεδίαση εντύπου και η διαφήμιση. Εθεάθη τελευταία, ενδεδυμένη πολύχρωμον ενδυμασία, να σουλατσάρει καθόλου υπόπτως, αλλά στητή και περήφανη ωςάν σημαιοφόρος, στη Φωκίωνος Νέγρη. Ήτο λαμπερή σαν αστέρι κι όλως περιέργως, αν και ανθρώπινο ον, είχε φωτοστέφανο.

Εξηφανίσθη η αυτοπεποίθηση. Το τελευταίο διάστημα ήτο εις περίεργην κατάστασιν. Κυκλοφορούσε σκυφτή και πάντα τοίχο-τοίχο. Τα ρούχα της ήσαν παράταιρα και γεμάτα αίματα, σκόνη και θλίψη. Αυτόπτες μάρτυρες αναφέρουν ότι αποφεύγει τα κάτοπτρα και προτιμά τα σκοτάδια. Οι χαμένοι σύντροφοί της την αναζητούν εναγωνίως.

Ζητείται Ελπίς. Είναι ακριβοθώρητη. Λίγο μακρινή αλλά και κολλητή γειτόνισσα και φίλη. Συχνά κρύβεται σε χειρουργικά κρεβάτια, στο μεράκι του εκκολαπτόμενου καλλιτέχνη, στη φθαρμένη κωλότσεπη του επαίτη. Φοράει πάντα πράσινα, μα το μεσοφόρι της είναι πολύχρωμο. Το σύμπαν την αγαπά, είναι αναπόσπαστο κομμάτι του. Συχνά όμως την υποτιμούν, προσπαθώντας να τη σβήσουν από τον χάρτη. Η απόγνωση, η κατάθλιψη ιδρώνουν στην προσπάθεια εξόντωσής της. Όμως, στο τέλος, πάντα βρίσκεται στο βάθρο της, μόνη και δυνατή. Γιατί είναι η

μάννα της Αγάπης. Όποιος τη βρει, σφιχτά να την κρατήσει ή μάλλον ας τη μοιραστεί, μιας κι έτσι μεγαλώνει.

Φ.Α.

Τα χέρια του πατέρα

Μια φθινοπωρινή βροχή
 κι εγώ πεθύμησα να δω
 τα μάτια σου, πατέρα.
 Κι αυτά τα χέρια
 που με τόση αγάπη κέντησες,
 αυτό το όμορφο της αγάπης σου πλεχτό.

Νόμιζα στην αρχή πως μ' εγκατέλειψες,
 τότε που στέναζα
 και τότε που κοιμόμουν μοναχή.
 Μα εσύ ήσουν εδώ
 και πότιζες το χώμα με στοργή,
 κάθε που έπεφτε η βροχή.

Και τώρα είμαστε μαζί
 τούτη τη φθινοπωρινή βροχή.
 Χάνεται το φεγγάρι στη σιωπή,
 μα εγώ δε νιώθω μοναχή.
 Λάμπουν τ' αστέρια στ' ουρανού την οροφή,
 τα δυο σου χέρια αγκαλιάζουν
 της ψυχής μου την πληγή
 κι η νύχτα πέφτει ν' αποκοιμηθεί.

Έτσι κι Αν...

Έτσι κι Αν...
 Τ' αστέρια πάψουν να φωτίζουν
 μες στο γλυκό χάραμα
 Έτσι κι Αν
 Όλοι φύγουν και μ' αφήσουν εδώ
 μονάχο μες στην ερημιά
 Μ' ένα στυλό αγκαλιά και μιαν ελπίδα
 σαν το φεγγάρι θα γυρνά για να σε δω
 και σαν μια ξεχασμένη ηλιαχτίδα...

Δ.Ν.

Αιώρηση

Αστέρια στο μπαλκόνι μου. Αστέρια. Κι είναι τόσα, σαν να κοιτούν τον ουρανό πρώτη φορά τα μάτια μου. Η πόλη μου, η δικιά μου, που μαζί την ομορφιά μεγαλώναμε, μου τα 'κρυβε τ' αστέρια με τα φώτα της. Για να μη νιώθω ανασφαλής. Λες και με ρώτησε ποτέ κανένας.

Τώρα πιο διάφανη παρά ποτέ, γενναία, πρώτη του κόσμου μοιάζει η πόλη μου, που δεν την περπάτησε ποτέ κανείς. Κανείς δεν περπατάει. Για να μην είναι μόνος του. Θέλω, θέλω πολύ και το 'χω το χάρισμα να καταλαβαίνω, μα ποτέ δεν κατάλαβα μια λογική που τόσο έντεχνα γελιέται από ετικέτες με αισθήματα. Κοινή, σαν γρίφος μου φαίνεται, επίπεδη και τότε, ίσως ναι! Οι διακυμάνσεις μου μπορούν να βοηθήσουν. Μηχανεύομαι κι εγώ...

Τότε που σκυφτή περπατούσα, ψάχνοντας γι' αστέρια στις σόλες μου, στην πτήση του την ύστατη, περιστέρι της πόλης μου ήρθε και στάθηκε επάνω μου, για λίγο. Κι ένιωσα τα χεράκια του μαζί του να με παίρνουν, για λίγο. Κι αφήνοντας τον ήλιο τις κόρες μου να σκίσει, ορκίστηκα ποτέ ξανά σκυφτή να μην περπατήσω.

Άνοιξη σήμερα, από κείνες που περίμενα απ' την κοιλιά της μάνας μου. Περπατάω κι έχω τον ήλιο στων μαλλιών μου τις άκριες, κι εκεί που νομίζω πως ακούω ένα πουλί πρωτόγνωρο, μ' ένα κελάηδημα όμορφο -για μένα το τραγούδησε στη γειτονιά της πόλης μου- ένιωσα γέφυρα. Γέφυρα με μια άλλη γειτονιά, σε μιαν άλλη άκρη του κόσμου που έχει μόνο πουλιά και πλάσματα αλλούτερα, διόλου πολιτισμένα, που ακολουθούν κατά γράμμα τη φύση τους μακριά από φυλακές και τιμωρίες, μ' έναν νόμο, μια ψυχή. Και νιώθω πουλί την καρδιά μου και κλαίω από χαρά γιατί φτερά δεν έχω, μα την αφήνω να πετάξει. Νερό σκύβω να πιω κι οι άνθρωποι με κοιτούν κρυφά και χαμογελάνε από ελπίδα και φόβο. Κι έχω εκείνη τη χαρά -όχι την άρρωστη- μα εκείνη, όταν ακούς τα δέντρα, που μέσα τους μεγάλωσες, να σε ρωτούν: «Μα πόσο ψήλωσες;»

Δεν ξέρω... μάλλον τις βαριέμαι τις σκέψεις μου. Και τώρα που επάνω μου βαστάζεις, να χαθώ μπορεί μέσα σε μια θλίψη που δεν πίστευες πως έχω. Ξέρεις... όταν άκουσα στο μετρό, απ' το μεγάφωνο: «παρακαλείσθε όπως αναμένετε την αποβίβαση των επιβατών εντός του συρμού, πριν την επιβίβασή σας», κατάλαβα ότι όλα αλλάζουν χωρίς εμένα. Γιατί εγώ αλλάζω, μόνο αν νιώθω τον χρόνο μαζί μου σταματημένο, σαν χάνδι πατρικό, βαθιά να με κοιτά κι υπόσχεση να δίνει: «Αγάπα τη ζωή και θα ξανακυλήσω».

N.K.

Άσκηση Γραφής

Κοιτώ το χαρτί που σαν σεντόνι ευωδιαστό,
άσπρο, καθαρό, όχι σατέν, υπεροπτικό και ψεύτικο,
μα βαμβακερό, ταπεινό, αδημονεί και περιμένει
τα γράμματα που ερωτεύτηκαν τις λέξεις,
πάνω του χωρίς φόβο να γλιστρήσουν,
να πέσουν, να σκορπίσουν.

Να ξαπλώσουν αγκαλιά, ν' ανταλλάξουν μυστικά,
να πενθήσουν φωναχτά και μέχρι το πρωί,
με ιστορίες το λευκό κι άδειο κορμί του να γεμίσουν.

Ζωή

Ζωή αποπνικτική, ιδρωμένη, ασφυκτιά
μέσα στα δυο μου χέρια.
Στα χέρια που έχουν κουμπώσει ερμητικά
το μετά μου.

Έλα ξεκλείδωσέ τα, να πετάξω.

Δ.Θ.

Μια πόρτα

Χτύπησα την πόρτα τους κι εκείνοι μου άνοιξαν. Μπήκα μέσα και με υποδέχτηκαν, όχι σαν ένα πληγωμένο ζώο, αλλά σαν έναν τους συνάνθρωπο. Μου φρόντισαν τις πληγές κι άκουσαν τους εφιάλτες μου. Τα παλιά μου ρούχα τα πέταξα κι έμεινα γυμνός κι έκθετος, μα δε φοβήθηκα. Μοιράστηκα τις λέξεις και τα πένθη μου κι αυτοί με βοήθησαν να διαχειριστώ τις άσχημες σκέψεις μου, τις ενοχές και τα ασήκωτα, ως τότε, βάρη μου. Και ο φόβος για το παρελθόν και τον χαμένο χρόνο άρχισε να μικραίνει και να ξεμακραίνει.

Και ο χρόνος άρχισε να είναι με το μέρος μου, κι όχι εχθρός μου. Κι έφτιαξα νέα φορεσιά – μαζί τη φτιάξαμε. Ντύθηκα ξεχασμένα συναισθήματα που τόσα χρόνια κράταγα θαμμένα – για να μην τα μολύνω. Φόρεσα για παντελόνι την αλήθεια, για πουκάμισο τη συγχώρεση, για παπούτσια την αγάπη και για φυλακτό μου χάρισαν την αυτοεκτίμηση. Πίστεψαν σε μένα κι εγώ μπόρεσα ν' αντέξω τη δύσκολη διαδρομή. Ν' αποδεχτώ τα λάθη κι όλα όσα μείνανε μισά και να ονειρευτώ ξανά. Έμαθα όμως και ν' αντέχω, αν τα όνειρα δε βγουν αληθινά. Και να σηκώνομαι αν πέσω, και να ελπίζω και να προσπαθώ ξανά. Γιατί ξέρω πια ότι έχω μια μόνο ζωή, τη ζωή μου, και την προσέχω. Της φέρομαι ευγενικά, είναι η πραγματική ζωή μου κι έχω αρχίσει να την αγαπώ. Έχω αρχίσει να την αγαπώ...

Κι αν πάλι συνοδοιπόρος μου γίνει ο φόβος, εγώ θα έχω πολεμοφόδια ισχυρά για να τον νικήσω. Και θα τον νικήσω. Γιατί, πλέον, ξέρω ποιος είμαι. Είμαι εγώ. Με τα στραβά μου και τα καλά μου. Και μου αρέσει αυτό που είμαι, έτσι όπως είμαι, με τις πληγές μου, με τα σημάδια μου, με τη φωτεινή και τη σκοτεινή πλευρά μου. ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ Μ'ΑΚΟΥΤΕ; ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ. ΕΙΜΑΙ ΕΓΩΩΩΩΩΩ...

Δ.Κ.

Ένα παράθυρο

Ένα παράθυρο παραμένει παράθυρο
ακόμη κι αν δεν το βλέπεις.
Το φως που μπαίνει από τις γρίλιες,
κάποτε λερώνει με τη δύναμη του
το σκοτεινό χάος,
κι άλλοτε φέρνει ομορφιάς ανάσες
κι ανάβει φωτιές μπροστά στα μάτια μας.

Πώς να κρύψεις ένα παράθυρο;
Δε γίνεται.
Είναι η διαφυγή,
είναι η επιστροφή...
Τραβώντας τις κουρτίνες,
γυμνάζει το βλέμμα στο άβατό του,
στη θέα του...

M.T.

Τα τρία παγκάκια

Στη ζωή μου έχω κάτσει σε αμέτρητα παγκάκια. Σε κάποια για να ξεκουραστώ και σ' άλλα για ν' αναρωτηθώ τα λόγια που μόλις κάποιος είχε πει, αλλά, παρ' όλη τη σημασία που τους έδωσα, νόημα δεν έβγαζα. Σε κάποια για ν' αναπολήσω θύμησες και σ' άλλα για τη θέα που μου πρόσφερε η θέση τους. Τα τρία παγκάκια που ήταν συνδεδεμένα με τη νιότη μου, για χρόνια τ' απέφευγα. Πολύ πριν έρθουν οι άστεγοι και τα καταλάβουν, εγώ τ' απέφευγα. Ήταν βλέπεις συνυφασμένα με όρκους αιώνιου έρωτα που δεν ευδοκίμησε ποτέ. Ήρθε όμως ο καιρός που τα έβγαλα τελείως από το μυαλό μου. Κι αυτά, και τη χαμένη νιότη και τους έρωτες. Μόνο, όταν καμιά φορά τυχαία περνούσα από κοντά τους, ενστικτωδώς κοντοστεκόμουν και το βλέμμα μου πλανιόταν ολόγυρα, σαν κάτι να έψαχνα. Σαν να είχα μόλις εκείνη τη στιγμή θυμηθεί κάτι ξεχασμένο από καιρό.

Έφυγα από την πόλη και πήγα στο χωριό. Λάθος κίνηση. Δε βρήκα τίποτα εκεί. Το μόνο χαλαρωτικό ήταν η θέα του τοπίου από το παράθυρο του λεωφορείου της επιστροφής. Ξαναγύρισα στην πόλη. Μια πόλη που έμοιαζε να μην μπορώ να της ξεφύγω, πληκτική, ίδια κι αδιάφορη εδώ και μισό αιώνα. Ποτέ δεν την αγάπησα αυτή την πόλη. Πέντε χρονών με έφεραν σ' αυτή και από τότε θυμάμαι, με κάθε λεπτομέρεια, την κάθε άσχημη στιγμή που έζησα εκεί. Δεν είχε τίποτε να μου προσφέρει κι όμως εγώ την ήξερα σαν την παλάμη μου και την αποκαλούσα σπίτι.

Εκείνο το πρωί ξύπνησα, κι η πόλη ήταν διαφορετική, ολόλευκη και σιωπηλή. Είχε χιονίσει κι εγώ βγήκα έξω. Μου άρεσε να κάνω βόλτες, κάθε που άλλαζε ο καιρός. Κατευθύνθηκα προς το πάρκο και, χωρίς να καταλάβω το πώς και το γιατί, βρέθηκα μπροστά στα τρία παγκάκια. Έστεκαν εκεί άδεια, όπως και όλο το υπόλοιπο πάρκο, λόγω καιρού. Ένας πολύχρωμος γάτος, το μόνο έμψυχο ον γύρω μου, πλησίασε τη -γεμάτη βρόχινο νερό- λακκούβα ανάμεσα σε μένα και σε κείνα, κι άρχισε να πίνει. Έστεκα ακίνητη κι εγώ, άδεια και σιωπηλή, στη μέση της παγωμένης μεγαλούπολης, να κοιτώ με δέος αυτή την καθηλωτικά όμορφη εικόνα και μετρούσα τον χρόνο με ήχο-λεπτοδείκτη αυτόν που βγάζει η γλώσσα, όταν με βιάση στο νερό βουτά για να ξεδιψάσει. Ατελείωτα έπινε, ατελείωτα μέτραγα, ατελείωτα ζούσα, καθηλωμένη εκεί, μπροστά στα τρία παγκάκια της νιότης μου. Πήγα να κάνω ένα βήμα, να τα πλησιάσω, να δοκιμάσω να κάτσω πάνω τους. Δεν μπορούσα, ήμουν παγωμένη. Και τότε θυμήθηκα...

Χθες, είχα δει στον ύπνο μου πως ένας τεράστιος σεισμός, είχε καταποντίσει χιλιόμετρα στεριάς κι είχε σηκωθεί ένα τεράστιο τσουνάμι, που έκανε τη θάλασσα να φτάσει μέχρι το μπαλκόνι μου. Βγήκα έξω. Οι άνθρωποι θρηνούσαν. Τους καταλάβαινα, λυπόμουν μαζί τους, αλλά μέσα μου ένιωθα μια τρελή χαρά, μια απέραντη, ατελείωτη ευτυχία. Κάτι είχε αλλάξει στην πληκτική κι αδιάφορη πόλη μου. Κατευθύνθηκα προς τα παγκάκια με γρήγορο βήμα και μια παράξενη βεβαιότητα πως θα έβρισκα εκεί αυτό που πάντα έψαχνα. Ήταν και τα τρία στη θέση τους, μα πλάι στη θάλασσα πια. Το κύμα είχε πνίξει το πάρκο κι έβρεχε

ρυθμικά τα πόδια τους μαζί με τα δικά μου. Τώρα μπορούσα να ξανακαθίσω εκεί. Τώρα μπορούσα να τους πω δυνατά τα πιο τρελά μου όνειρα, αδιαφορώντας για το παρελθόν. Τώρα μπορούσα να διώξω το βάρος απ' το στήθος μου. Τώρα ήταν εύκολο. Εγώ θα μιλούσα κι η θάλασσα θα έπαιρνε τους καημούς μου, θα τους έπνιγε, θα τους εξαφάνιζε. Τώρα μπορούσα να χαράξω καινούργιες ιστορίες στα ξύλινα κορμιά τους. Πήγα να πλησιάσω, μα τα κύματα θέριεψαν κι ορθώθηκαν ανάμεσά μας.

Πριν καν προλάβω ν' αντιδράσω, ξύπνησα. Κι όλα γύρω μου ήταν όπως τα ήξερα. Σηκώθηκα βαριά, ανόρεχτα, μα είδα ότι έξω χιόνιζε, πράγμα παράξενο γι' Απρίλη, και σκέφτηκα πως, ίσως, να μην είναι όλα τελικά όπως τα ήξερα. Άρχισα να περπατώ στους άδειους δρόμους και πάλι βρέθηκα εδώ, απέναντι από τα παγκάκια, να προσπαθώ, με παγωμένο βήμα, να τα φτάσω. Βάζω δύναμη πολλή. Το σώμα μου αντιστέκεται. Δεν μπορώ να κουνηθώ. Είμαι όλη από πάγο και από την πολλή προσπάθεια ραγίζω και σπάω σαν γυαλί. Ο κρότος του θρυμματισμένου γυαλιού που συναντά το πάτωμα, με ξυπνά. Κι όλα είναι και πάλι όπως τα ήξερα.

Δεν άνοιξα τα μάτια. Γύρισα πλευρό, έσπρωξα τον γάτο από το κρεβάτι και σηκώθηκα μετά από μέρες. Δεν ήταν η πρώτη φορά που είχα βιώσει το συνειδητό ονείρεμα. Είναι πολλές οι φορές που ονειρεύομαι και ξέρω πως βρίσκομαι μέσα σε όνειρο και προσπαθώ μάταια να ελέγξω την πορεία του, να δώσω -έστω εκεί- το τέλος που επιθυμώ. Δεν πλύθηκα, δε χτενίστηκα, δεν έφτιαξα καφέ. Άνοιξα την πόρτα βιαστικά, τι καιρό είχε δε θυμάμαι, κι έτρεξα προς τα τρία παγκάκια. Βρισκόντουσαν και τα τρία εκεί στο πάρκο, σαν να με περίμεναν. Ήξερα πως τώρα μπορούσα να κάτσω, μα δεν ήθελα πια. Η θέα που προσφέρουν είναι άσχημη κι εγώ έπαψα τους άλλους να προσπαθώ να καταλάβω. Δεν τα πλησίασα ποτέ, μα ποτέ ξανά. Κι αυτά άφησαν ήσυχα τα όνειρά μου.

Σ.Α.

Δάκρυ γυαλί

Κρεμάστηκες ολόκληρη σ' εκείνη τη σταγόνα.
Τόσο μικρή, σχεδόν αόρατη, μα πόσα περικλείει.
Χαμένες Ατλαντίδες στα μύχια της ψυχής σου.
Ποτάμια ρέουν πόνου κι απώλειας
και φόβοι κατοικούν ανείπωτοι και εξάισιες προδοσίες.
Σύννορα υψώνονται εκεί μέσα, με όνειρα που δέιλιασαν,
πέτρωσαν κι ακίνητα αγάλματα θυμίζουν...
Κι εκείνη η ντελικάτη εγκατάλειψη,
το παραμύθι της αιώνιας αγάπης
μες στη σταγόνα κρύφτηκαν κι αυτά.

Όλα κρύβονται σε μια μικρή σταγόνα,
σ' αυτή που κάνει το ποτήρι να ξεχειλίσει ...

Δάκρυ ξέφυγε από την κόγχη του ματιού σου,
πήρε τη μοναχική κατηφόρα, τη σάρκα γλύφει
και φτάνοντας στα χείλη, ακροβατεί,
καθώς η γλώσσα ξεμυτά και το αρπάζει.
Κι έρχεται κι άλλο, θάλασσα μικρή, αρμύρα στην αρμύρα,
το δέρμα χαρακώνεται κι άλλο ένα τρέχει, προλαβαίνει,
πέφτει στο πάτωμα, απ' τη βαρύτητα σπρωγμένο.
Χίλια κομμάτια γίνεται, μικρά και κοφτερά σαν την ζωή σου.
Δάκρυ γυαλί ...

Ίσως να γίνεις φίλη καρδιακή με τούτα τα κομμάτια
κι απλόχερα τσιγάρο να κεράσεις.
Ίσως ένα ξημέρωμα να πεις
πως δε χρειάζονται άλλα δάκρυα. Ίσως...

Όλα κρύβονται σε μια μικρή σταγόνα,
σ' αυτή που τόσο λαχταρά το στόμα το στεγνό να πει,
τη δίψα του να σβήσει...

Ε.Α.

Σκιές

Περνά το φως απ' τα καράβολα.
Εκεί που χορεύαμε γελώντας,
σκιές χορεύουν γυμνών κλαδιών
και γιγαντώνονται θύμησης γέλιων.

Μένω βουβός και καρτερώ.
Έμεινε αυτό παρηγοριά
ενδόξων προσμονών,
νεκρών πια ελπίδων.

Γλυκαίνει το είναι μου
σαν τα θυμάμαι,
γυμνός τώρα που στέκομαι
μέσα στην άδεια σάλα.

Π.Α.

Σαν σε ταινία

Περπατάς στην άδεια πόλη και σ' αρέσει. Μοιάζει σκηνικό ταινίας κι εσύ πρωταγωνίστρια. Δεν κινείται σχεδόν τίποτα. Η ησυχία πριν το «action» του σκηνοθέτη για να ξεκινήσει η σκηνή, να ξεκινήσει η ζωή. Διασχίζεις τη λεωφόρο. Συνήθως είναι πνιγμένη από βλέμματα απελπισίας πάνω σε τιμόνια που στριφογυρίζουν μηχανικά. Τώρα, μονάχα περιπολικά. Μάλλον η ταινία είναι δράσης. Περιμένεις να σκάσει ο «κακός» και να γίνει ο γνωστός αμερικάνικος χαμός! Τελικά δε σκάει κανείς, μόνο εσύ στο πάρκο του μετρό. Φάτσες λιγοστές, φάτσες μισές. Τους λείπει η μύτη και το στόμα. Προχωρούν σκυφτές, κοιτώντας γύρω τους διαρκώς. Πρέπει ν' αποφύγουν κάθε απειλητικό πλησίασμα. Κάποιοι φορούν χειρουργικά γάντια. Ο ασθενής θα το 'σκασε και τον ψάχνουν για ν' αποτελειώσουν την εγχείρηση. Θρίλερ τελικά η ταινία που παίζεται γύρω σου.

Ανοίγεις το βήμα, σχεδόν τρέχεις, και σε λίγα λεπτά βρίσκεσαι σε αγαπημένο σκηνικό. Περπατάς απολαμβάνοντας τη σιωπή. Οι λιγοστοί κομπάρσοι που συναντάς είναι όλοι με αθλητική περιβολή. Προπονούνται στο βάδην και στον μαραθώνιο βόλτας με σκύλο. Κάποιοι σου χαμογελούν συνωμοτικά. Κωμωδία; Ίσως. Ακούς πουλιά να κελαηδούν κι ένα μικρό αεράκι να σφυρίζει. Τα φύλλα από τις νεραντζιές ξεκινούν το δικό τους τραγούδι. Και μυρίζεις την άνοιξη. Τι παράξενο! Ν' ακούς και να μυρίζεις πάλι την άνοιξη σ' αυτήν την πόλη! Κι όσο πλησιάζεις στο Α' Νεκροταφείο, ένας ουρανός τεράστιος, μ' όλα τα μπλε του κόσμου, πέφτει πάνω σου και σου κόβει την ανάσα. Ο σκηνογράφος έχει κάνει απίθανη δουλειά. Κατάφερε να εξαφανίσει το αγρίμι που ζούσε πριν εδώ.

Μετράνε τον χρόνο και πρέπει να βιαστείς. Οι οδηγίες είναι σαφείς. Θα κυκλοφορείς ελάχιστα κι ελεγχόμενα. Παράδοξο θα πεις, αλλά είναι η δόση μυστηρίου που χρειάζεται ένα καλό σενάριο. Η επιβολή αγγίζει τις «επαναστατικές» σου χορδές που είχαν ξεχαστεί σε μαλακούς καναπέδες. Από τις επαναστάσεις, όμως, δε λείπουν οι ιστορίες αγάπης κι έρωτα που κερδίζουν το κοινό. Μα η απαγόρευση της επαφής και του φιλιού έχει ταρακουνήσει τους τρόπους που δείχνεις το νοιάξιμο. Πρόκληση τώρα να το κάνεις με τα μάτια, με το βλέμμα της ψυχής.

Νύχτωσε και στη φωλιά σου πάλι. Σκοτεινές σκέψεις κρύβονται κάτω από το μαξιλάρι σου. Κάθε θάνατος που τσακίζει την ανθρωπότητα, τσακίζει και σένα γιατί είσαι κομμάτι της. Αλλά δεν πρόκειται να δικαιολογηθείς. Νιώθεις ανακούφιση που πιάνει ακόμη το παιδικό κόλπο, να κάνεις περιπέτεια ό,τι σε τρομάζει και να καταφέρνεις έτσι να κοιμηθείς.

Μέρα περιέργη κι αύριο έρχεται μια ίδια, εσύ αν μπορείς, άλλαξέ την.

Ε.Α.

Ανάσες

Ανάσες ζωγραφίζουν τα σύννεφα
Ανάσες φωτίζουν των λουλουδιών το χρώμα
Ανάσες η μαγεία της σιωπής στον ωκεανό
Ανάσες ρέουν στη μελωδία του όλου
Ανάσα σχηματίζει τα βλέμματα
Ανάσα του χαμόγελου η δροσιά
Ανάσα κατανυκτική ακολουθεί κάθε βήμα
Ανάσες της νύχτας οι ψίθυροι
Ανάσες του καλοκαιριού η χαρά
Ανάσες τραγουδάκι η πλάση σαν συντονίζεται
Ανάσα η συνουσία του σύμπαντος
Ανάσα η αλήθεια ταξιδεύει στον κόσμο
Ανάσα χορεύει σ' όλα τα όνειρα
Ανάσες της ανάγκης για ζωή
Ανάσες αχόρταγα πλέκει η ελπίδα
Ανάσες καθρέφτης του θεού στην ύπαρξη
Ανάσα άγιο στολίδι στη σκέψη μου
Ανάσα κλείνω στη χούφτα μου
χάδι πολύτιμο.

N.K.

Φθινόπωρο

Το φθινόπωρο είναι η αγαπημένη μου εποχή. Τα δέντρα ρίχνουν τα φύλλα τους και οι άνθρωποι τα κλαδεύουν, αφήνοντάς τα γυμνά. Έτσι γυμνά όπως είναι, μοιάζουν με σκελετούς από όντα περίεργα. Έτσι γυμνά όπως είναι, εμένα μ' αρέσουν περισσότερο γιατί μέσα τους κρύβουν μια υπόσχεση. Μια υπόσχεση ότι θα ξανανθίσουν και τα έρημα κλαδιά τους θα γεμίσουν φύλλα ξανά. Έτσι γυμνά όπως είναι, με κάνουν ν' αναρωτιέμαι, να σκέφτομαι, ν' αναπολώ και να προσμένω. Τι να προσμένω; Μα να ξανανθίσω κι εγώ, όπως αυτά.

Μπορεί κι εσύ τώρα να αισθάνεσαι γυμνός μέσα στον αγριεμένο πόλεμο της πόλης, μόνος, και άδειος, και λίγος για τον παγερό χειμώνα που πλησιάζει. Αλλά θα' ρθει η στιγμή που όλα θ' αλλάξουν κι η άνοιξη θα φέρει και πάλι φύλλα στα γυμνά σου κλαδιά και πουλιά για συντροφιά.

Δε με μελαγχολούν τα δέντρα, τα γυμνά, του φθινοπώρου, όχι. Με κάνουν να νιώθω ασφαλής, γιατί μου μοιάζουν. Νιώθω κι εγώ πολλές φορές γυμνός, με μια γύμνια εσωτερική κι ένα έντονο, διάχυτο συναίσθημα ότι είμαι διάφανος, εκτεθειμένος σε αδιάκριτα βλέμματα. Νιώθω να περιφέρομαι παντού, ντυμένος μοναχά το διάφανο δέρμα μου, και φουντώνει μέσα μου ένας φόβος ότι μπορεί ο καθένας να δει το εσωτερικό μου, να νιώσει τον χτύπο της καρδιάς μου και ν' ακούσει τις πιο μύχιες σκέψεις μου. Όμως, κοιτώντας τα δέντρα, τα γυμνά, του φθινοπώρου, ξέρω πως θα 'ρθουν κι άλλες εποχές. Κι έτσι μπορώ καρτερικά να περιμένω το αύριο, που τα δέντρα θα ξανανθίσουν, κι εγώ θα 'μαι ντυμένος πάλι, προσπαθώντας να καταλάβω...

Δ.Κ.

Χειμώνας

Διοχετεύω, ακούω, μοιράζομαι,
διαβάζω τις λέξεις μου.

Ο χειμώνας πεισμάτωσε.
Σκαρφάλωσε στο πατάρι
και χαμογελά ειρωνικά.
Ο εραστής της ναφθαλίνης
και της λεβάντας φασιστικά
εντός μου εισβάλλει.

Η βροχή χορεύει στο μυαλό μου.
Υγρά και αδιάκοπα, ρευστά.

Ανακάτεψε την τράπουλα, αδερφέ,
μπας κι αλλάξουν τα πράγματα.

Φ.Α.

Όνειρο Χειμερινής Νύχτας

Το περιφερόμενο μπουλούκι
διαλέγει πάντα μόνο του το κοινό
στις μαύρες πόλεις.

Ο ασπρογένης πορτιέρης
φουμάρει ασταμάτητα
καθώς περνάνε μπροστά του
οι πληρωμένοι θεατές.

Βραδινή υγρασία
καπνισμένα χνώτα
άηχες μουρμούρες.
Για ποιον χτυπά η καμπάνα;

Η παράσταση ξεκινά.
Τα χλωμά αδιάφορα πρόσωπα
κοιτάνε το κόκκινο πανί
σαν μαινόμενοι ταύροι.

Ο ματαντόρ τραβάει το πανί
μα το θέαμα γι' αυτούς
κωμικό, κι ας πονάει.

Αφυδατωμένη η πρωταγωνίστρια
στο στόμα κόλλησε η πρώτη
κι η τελευταία ατάκα.

Το πουλημένο κοινό αυτάρεσκα γελά
και χειροκροτά ικανοποιημένο.
Ο γδούπος τόσο ηχηρός
μα δεν ακούστηκε τίποτα
μεσ' στις κραυγές των εκστασιασμένων.

Άνοιξε τα μάτια της
και τα παραμορφωμένα τους προσωπεία
έβγαζαν γλώσσες-φωτιές που την τύλιγαν.
Σαν κλικ από μηχανή του μέλλοντος
όλα πάγωσαν.

Πρωινή λιακάδα
μοσχοβολιστή ανάσα
γλυκιά μελωδία.
Ξύπνησε απ' όνειρο νομίζει
ή κοιμάται ξύπνια ονειρευόμενη
τις πόλεις που 'ναι μαύρες;

Ι.Θ.Κ.

Καλοκαίρι

Τότε που ήταν καλοκαίρι, Αυγουστιάτικο το χορτάρι ήδη κιτρίνιζε, έτοιμο για πυρκαγιά. Στη γαλάζια, τεράστια παραλία, στη θλιβερή αίσθηση του αποχωρισμού ψάχνω τις λέξεις, δίχως τύχη. Όσο το κορίτσι με κοιτά, τόσο με πληγώνει, γιατί τώρα είναι καλοκαίρι και το χορτάρι ήδη κίτρινο, έτοιμο για πυρκαγιά.

Ποτέ ξανά... Ποτέ πια...

Επειδή γεννήθηκα στο τέλος της ισημερίας, στην υγρή, ρευστή της δύση, στο κενό της εμπειρίας και της ζωής. Συγκαταβατικός να 'σαι, ν' αμβλύνεις, θα πρέπει ν' απαλύνεις. Καθώς τα λάθη είναι αποφάσεις μοιραίες και το αποτέλεσμα άκριτο για το αναπόφευκτο της ζωής, για τα πρώτα χτυπήματά της στην εξώπορτά μου. Θα το μάντευες. Τόσο αστείο, τόσο γελοίο δεν είναι τίποτα, πάρα μόνο χτύποι ... ο σφυγμός μου.

Καλοκαίρι κι ο Αύγουστος, σαδιστής σαν πάντα, ξεφτίζει -με τη χαρά του συκοφάντη- βάνανσα τη φωτογραφία σου. Ξέχωρα διαλέγει τις εικόνες σου, από την ξεθωριασμένη του νου σου την πιο θολή. Μια ερμηνεία θαμπή σαν όνειρο, μιαμανιέρα υστερική να πλυθείς. Και γελώ και λέω στου ανθρώπου το αυτί, στου ανθρώπου το στόμα, όλα τα λόγια. Τα λόγια που ξεχνά το επόμενο πρωί, στο επόμενο βήμα, στην επόμενη στροφή.

Ποτέ πια...Ποτέ ξανά...

Επαρκώς θ' ανοίξω το παράθυρό μου, θα πηδήξω στον δρόμο, στον κόσμο, τρέχοντας να ξεφύγω, αφού ξοπίσω μου ξεχύνεται ο χρόνος που του χρωστώ ήδη δυο νοίκια. Και δε θα πάρω τίποτα, παρά μόνο το μπλοκάκι και το μολύβι μου. Και τη δυσδιάκριτη, συγκεχυμένη, ενίοτε διακριτική ελπίδα πως είμαι σωστός.

Θ.Κ.

Τα γράμματα της ΑΒτου

Φτάσαμε στην προβλήτα χαράματα. Το πλοίο ήταν εκεί, μας περίμενε με το τεράστιο σιδερένιο στόμα του ανοιχτό, έτοιμο να μας κατασπαράξει, μια μπουκιά από επιβάτες, αυτοκίνητα, φορτηγά και λεωφορεία και να μας φτύσει μετά σε μέρη καινούργια, σε δρόμους άλλους, μακριά από τους γνώριμους. Για άλλη μια φορά ξεκινούσε ένα μοναχικό ταξίδι, απ' αυτά που δεν οργανώνεις, δε γνωρίζεις καλά τον προορισμό, δεν έχουν σκοπό, παρά μόνο την ανάγκη για περισσότερο ορίζοντα, περισσότερη ελευθερία. Κι η καλύτερη παρέα γι' αυτά τα ταξίδια, για μένα, ήταν τα βιβλία. Τα βιβλία που μιλάνε μόνο όταν τα χρειάζεσαι, και σωπαίνουν όταν η σιωπή γίνεται απαραίτητη. Στέκονται δίπλα μου, μου κάνουν παρέα, χωρίς να γίνονται αδιάκριτα, και δίνουν πολλά, χωρίς να ζητάνε κάτι, δεν περιμένουν αντάλλαγμα. Μ' ακολουθούν παντού, έτοιμα ν' ανοίξουν τις σελίδες τους σ' άλλα μέρη, μακριά από την ακινησία του ραφιού και το γνώσιμο δωμάτιο.

Στοιβάξα τα δυο μου σακίδια, τα έκανα προσκέφαλο κι αφέθηκα στην κούραση που ζουζούνιζε το κορμί μου. Τα μάτια βαριά, με κόπο χάζευαν τον ορίζοντα μέχρι που σφάλισαν. Τα πάντα γύρω ήταν θάλασσα κι εγώ στη μέση της μονάχη. Και κρατούσα λείε ένα λάστιχο που εκσφενδόνιζε τα γράμματα της αλφαβήτου. Απέναντί μου στεκόταν ένα βιβλίο τεράστιο, άδειο, με λευκές σελίδες που τις ξεφύλλιζε θαλασσινός αγέρας. Γράμματα τυχαία, πολλά, επαναλαμβανόμενα, φεύγανε με ταχύτητα από το λάστιχό μου και με ευγένεια προσγειώνονταν σε κάποια λευκή σελίδα. Όχι τυχαία, μαγικά ζευγάρωναν και φτιάχνανε λέξεις. Κι αυτές με τη σειρά τους παίρνανε τη θέση τους πάνω στο λευκό χαρτί. Σειρά του τώρα, σαν σε παιχνίδι, το γιγάντιο βιβλίο μου ξαναπετούσε τις λέξεις που έρχονταν καταπάνω μου, δε χάνανε στόχο. Όχι τυχαία, μαγικά κι αυτές έστηναν χορό κι έφτιαχναν φράσεις, κι εισέβαλλαν μέσα μου. Και πάνω στον τρελό χορό, σβουρίζονταν σαν δερβίσηδες και μαγικά ξανά, όχι τυχαία, μεταμορφώνονταν. Γίνονταν νοήματα και σκέψεις που κολυμπούσαν στις φλέβες του κρανίου μου, προσπαθώντας να μείνουν στην επιφάνεια, να σωθούν. Σαν να μην ήξεραν πως καλύτερα είναι να αφεθούν, να βουλιάξουν μέσα μου, να γίνουμε ένα. Μαγικά πάλι, όχι τυχαία.

Η θάλασσα αρχινά ν' αγριεύει κι ο αέρας να μουγκρίζει. Κύματα ορθώνονται ψηλά και το παιχνίδι, με το παράξενο βιβλίο απέναντί μου, δυσκολεύει. Βρεγμένα γράμματα δε βρίσκουν το στόχο τους κι υγρές λέξεις γλιστρούν στο κορμί μου. Μια τσαλακωμένη σελίδα, που την κυνηγούν ξαφνικές αέρινες ριπές, προσγειώνεται στα πόδια μου. Ξέφυγε με μαεστρία την τελευταία στιγμή, πριν το βιβλίο κλείσει απότομα και χαθεί στον μακρινό ορίζοντα. Τη μαζεύω, ισιώνω τις ξεσκισμένες άκρες της και διαβάζω: «ταξιδεύω για να χαθώ». Ξαναδιαβάζω και, μαγικά, όχι τυχαία, γίνεται η φράση άγγιγμα ψυχής. Τσαλακώνω ξανά το χαρτί, φτιάχνω μια χάρτινη, μικρή μπάλα κι οπλίζω τη σφεντόνα. Ο αέρας έχει δυναμώσει, βρυχάται

σαν θηρίο κι η θάλασσα αφρίζει. Σημαδεύω τον ορίζοντα, εκεί που σμίγουν όλα, αφήνω το λάστιχο κι οι λέξεις μες στο τσαλακωμένο χαρτί παίρνουν ύψος, αρχίζουν το ταξίδι τους και χάνονται, μέχρι να τις μαζέψει κάποιος τυχαία και μαγικά. Ένας ταξιδιώτης σαν και μένα, χωρίς προορισμό.

Ο άνεμος θεριό σκούζει, σκούζει όλο και πιο δυνατά, τρυπώντας τ' αυτιά μου. Φωνάζει μ' όλη του τη σκουριασμένη δύναμη και ανοίγει ξανά το σιδερένιο του στόμα. Κι εγώ ευτυχώς, άκουσα. Άκουσα τις λαμαρίνες του πλοίου να πέφτουν μουγκρίζοντας στα τσιμέντα του μικρού λιμανιού. Και με τα χέρια αδειανά, και με λίγα γράμματα της αλφαβήτου στις τσέπες, κατηφόρισα για να χαθώ.

E.A.

Χέρι με χέρι

Χέρια ζωντανά έτοιμα για καλημέρα
Χέρια τρυφερά τραβούν την κουβέρτα στους ώμους μου
Χέρια επιδέξια ανακατεύουν τον πρωινό μου καφέ
Χέρια πλεγμένα στον ιστό της αναμονής
Χέρια κρινοδάχτυλα ψιθυρίζουν προσευχές
Χέρια δυνατά αγκαλιάζουν την εμπιστοσύνη μου
Χέρια αθόρυβα ψάχνουν τις σκέψεις μου
Χέρια θλιβερά σφίγγουν στους κόμπους τους τα δάκρυα
Χέρια σίγουρα περιγράφουν κάθε σου λέξη
Χέρια έντονα χαράζουν οι φλέβες τους τα «θέλω»
Χέρια βαριά δεν έμαθαν ποτέ να χορεύουν
Χέρια ανόητα κρέμονται αβέβαια από τους ώμους
Χέρια ερωτευμένα παίζουν με δέος τις χορδές
Χέρια απαλά κρατούν την ανάσα μου
Χέρια σκληρά φυτεύουν την ελιά στο χώμα
Χέρια ματωμένα αφήνουν ίχνη στον τοίχο
Χέρια συνεπή ακυρώνουν εισιτήριο
Χέρια γυάλινα η σπασμένη μου κούκλα
Χέρια βρεγμένα ισορροπούν στη θάλασσα
Χέρια αγαπημένα αγγίζουν τα χέρια μου
Χέρια παιχνιδιάρικα γαργαλούν τις πατούσες
Χέρια ροζ για τα μωρά και τις γάτες του κόσμου
Χέρια ζεστά η ψυχή κι η καρδιά μου
Χέρια λατρεμένα ξυπνάνε στη μνήμη μου.

N.K.

Στον βυθό

Τα δευτερόλεπτα κυλούσαν αργά. Σχεδόν βασανιστικά. Η ανάσα του είχε αρχίσει να λιγοστεύει επικίνδυνα καθώς προσπαθούσε απεγνωσμένα να βγει από τον αχανή βυθό. Οι σκέψεις του έτρεχαν. Το κορμί του βάραινε. Τον έπνιγαν τα ερωτηματικά. Τι ήταν αυτό άραγε που τον εμπόδιζε ν' αναδυθεί και ν' ανασάνει επιτέλους; Τι τον κρατούσε εκεί; Ποια τα βάρη που έκαναν το κορμί του ασήκωτο; Ποια τα λάθη και ποιες οι ενοχές που έσβηναν την ανάσα του; Δεν μπορούσε να καταλάβει, μα συνέχιζε να προσπαθεί με ολοένα και μεγαλύτερη ένταση. Το μόνο που ήξερε ήταν ότι έπρεπε να τα καταφέρει. Αποφάσισε λοιπόν να σταματήσει να απορεί για την αιτία, για το πώς και για το με ποιο τρόπο τα εμπόδια είχαν γιγαντωθεί και να επιχειρήσει μια τελευταία απέλπιδα προσπάθεια. Κι ήταν εκείνη ακριβώς τη στιγμή, που με κάποιον ανεξήγητο τρόπο, τα κατάφερε! Βρέθηκε επιτέλους στην επιφάνεια και ανέπνευσε με τον βαθύτερο και τον πιο ανακουφιστικό τρόπο όλης της, ως τότε, ζωής του.

Είχε μόλις καταφέρει να βρει το κουράγιο και την πίστη να παλέψει, για να σώσει τη ζωή του, να μην την αφήσει στον πάτο της θάλασσας για πάντα. Η ανακούφιση όμως, κι η χαρά του σβήσανε γρήγορα. Κολυμπούσε προς την ακτή και το βλέμμα του ανήσυχο κάτι έψαχνε. Κάτι που δεν ήταν εκεί. Πίστευε, ήλπιζε ότι -όπως σε κείνες τις συγκινητικές στιγμές στις ταινίες ή στα παραμύθια- στην ηρωική του προσπάθεια να αναδυθεί, να ανασάνει και να ζήσει, οι δικοί του άνθρωποι θα τον περίμεναν κάπου εκεί. Χαμογελαστοί, να επευφημούν και ν' ανασαίνουν ανακουφισμένοι. Ακόμα και μια μπάντα θα περίμενε στην ακτή να διανθίζει με μελωδίες χαρούμενες και γλυκές την επιστροφή του.

Όμως, δεν τον περίμενε κανείς. Μουσική και χαμόγελα δεν υπήρχαν πουθενά. Κανείς δε ζητωκραύγαζε και κανείς δε χειροκροτούσε. Καμιά αγκαλιά ανοιχτή και κανένα χέρι απλωμένο. Αυτό που επικρατούσε ήταν μια σιωπή τόσο εκκωφαντική, τόσο επιβλητική, απέραντη. Ίσως για πρώτη φορά στη ζωή του καταλάβαινε τόσο ξεκάθαρα το νόημά της. Σιωπή! Απόλυτη σιωπή! Είχε σταματήσει να κολυμπά. Επέπλεε με κινήσεις αργές, αθόρυβες. Μονάχα η ανάσα του έσπαγε για λίγο τη σιωπή. Εισπνοή, εκπνοή. Εισπνοή, εκπνοή. Άρχισε ν' ακούει τον ρυθμό της. Δεν είχε ξανακούσει ποτέ έτσι την ανάσα του, μοναδική, αυθύπαρκτη, ζωντανή. Εισπνοή, εκπνοή. Και μέσ' στη σιωπή άκουσε την ανάσα του να γίνεται τραγούδι. Το δικό του τραγούδι, για τη δική του νίκη. Η δική του μελωδία, για το δικό του ταξίδι από τον βυθό στη στεριά.

Κι αυτά τ' ανεξήγητα και εντελώς ακατανόητα εμπόδια θα γύριζαν ξανά, το ήξερε. Και θα προσπαθούσαν να τον σύρουν και πάλι στο βυθό, να του στερήσουν την ανάσα, την πνοή. Μα του ήταν πια πολύτιμη, πολύ πολύτιμη. Την άκουσε να

τραγουδά μια νύχτα σε μια θάλασσα σιωπής. Δε θα την σκόρπαγε, δε θα την έπνιγε,
δε θα την έσβηνε για πάντα στον βυθό.

Θ.Μ.

Ωδή στη γυναίκα

I

Προσευχή στο ημίφως,
στις φωτοσκιάσεις της γονιμότητας.
Τραγούδα, Ορφέα, τον έρωτα
στην καρδιά μου που διψάει.

Τραγούδα τη γυναίκα, τη ζωή,
το γλυκό υπονοούμενο, την αγία πρόκληση
στη δημιουργία και την καταστροφή,
την πεμπτουσία της αγνότητας της φύσης.

Γίνε άγγελος της δύναμης του ενστίκτου
στη διαιώνιση, στην τρυφερή απόδειξη
της ιδανικής ένωσης.

Τραγούδα τη διαδρομή στους λόφους
και στις κοιλάδες του λάγνου πάθους,
στο παιχνιδιάρικο κλείσιμο του ματιού στη χαρά.

Την Αφροδίτη, την Άρτεμη, την Ήρα, τραγούδα.

Π.Α.

II

Μετουσίωσε τον κόσμο.
Έρθε σαν συντροφιά.
Έγινε γέννα ζωής, κορασίδα,
νεανίδα, κόρη.
Αμφίσημη μορφή.
Σαν προοπτική εκπλήρωσης,
σαν θρησκευτική δοξασία,
σαν αγάπης σάλπισμα,
σαν σκοτεινός, βαθύτατος καημός.
Και μετά γυναίκα-αράχνη έγινε
και θάνατος και κάρβουνο καυτό,
πληγή και σαρκοβόρο λουλούδι.
Την είπαν δώρο.
Εγώ τη λέω και δωροδοκία.

T.B.

Σώμα

Το ανθρώπινο σώμα είναι αμαρτία,
είναι έρωτας, είναι πληγή,
είναι σκουλήκι, είναι ευλογία,
είναι μηχανή, είναι εμπόριο,
είναι ζωή – θάνατος,
είναι πόνος, ηδονή, τρεμούλα.
Το ανθρώπινο σώμα είναι χώμα,
είναι ουλή, ανάσα, νερό,
τρίχες, νύχια, δόντια.
Είναι ευωδία, βάλσαμο.
Είναι σκοτάδι, είναι φως.
Είναι το χάδι, το φιλί.
Είναι η ανάγκη, η έλλειψη,
είναι η ανάσα – η φωτιά,
είναι πνοή, είναι ανθός.
Είναι το τώρα, είναι το χτες.
Είναι;
Το σώμα είναι ότι (μου) απέμεινε
κι εγώ από ψηλά με απορία να κοιτώ.

Π.Τ.

Ανάσες

Με λένε Νεφές κι είμαι μια γάτα απ' τη Ρωσία
Το όνομά μου έρχεται απ' τη γειτονική Τουρκία
Μα δεν ξέρουν ούτε στη μακρινή τη NASA
Πως τ' όνομά μου σημαίνει ΑΝΑΣΑ

Για γάτα ξέρω πολλά ή έτσι νομίζω. Από τότε που έφυγε ο «μεγάλος» από τη μέση, όλων η προσοχή στράφηκε πάνω μου. Άκουσα μια λέξη που δεν τη γνωρίζω, «ευθανασία», κι αυτό ήταν, εξαφανίστηκε. Επιτέλους! Τέσσερα χρόνια περίμενα να έρθει αυτή η στιγμή, να πάρω κι εγώ μιαν ανάσα. Επειδή ήταν ανάπηρος, όλοι ασχολιόντουσαν διαρκώς μαζί του. Έφαγε ο Αύγουστος, νιαούρισε ο Αύγουστος, χτύπησε ο Αύγουστος, σε κάθε του κίνηση όλοι προσοχή. Κι εγώ; Δεν μπορώ να πω, μ' αγαπούσαν και πριν –μην είμαι και τόσο υπερβολική– αλλά τώρα, είναι πολύ καλύτερα. Τώρα, μονοπωλώ το ενδιαφέρον τους.

Τις προάλλες, με πήγαν στον γιατρό με το λεωφορείο. Υπήρχαν τόσο πολλοί άνθρωποι μέσα που με δυσκολία έπαιρναν ανάσα. Τους παρατηρούσα που έστριβαν τα κορμιά τους, μία από τη μια και μία από την άλλη, που φούσκωναν και ξεφούσκωναν δυσχερασμένοι από τον συνωστισμό και από τη δύσπνοια που τους προκαλούσε η αποπνικτική ατμόσφαιρα. Ενώ εγώ, παρέμενα μέσα στο ευρύχωρο καλάθι μου ανενόχλητη, νιώθοντας υπέροχα κι αναπνέοντας χαλαρά και βαθιά, τόσο που με πήρε κι ο ύπνος. Κι όπως πήγαμε, ήρθαμε. Σιγά μην άφηνα τον γιατρό να με εξετάσει. Άρχισα να βρυχώμαι σαν θηρίο κι ο γιατρός ούτε που τόλμησε να μ' αγγίξει. Η επιστροφή μας ήταν ακόμη καλύτερη. Και για μένα και για τους ανθρώπους. Εγώ είχα τον αέρα του νικητή και οι άνθρωποι, σ' ένα τρόλει μισοάδειο, κάθονταν όλοι άνετα, χωρίς νεύρα και δυσφορία.

Από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου, εκτός από τη «μαμά», την ανθρώπινη «μαμά» γιατί γατίσια δε γνώρισα, ζούσε και μια άλλη κυρία μαζί μας. Πρέπει να ήταν μεγάλη, πολύ μεγάλη, γιατί δεν έβγαινε ποτέ έξω και περπατούσε αργά, σπρώχνοντας ένα πράγμα σαν παράξενο μπαστούνι με πόδια τέσσερα, όσα και τα δικά μου. Της λέγανε και της ξαναλέγανε οι άλλοι: «αυτό εδώ δεν το έχεις για να το σπρώχνεις, αλλά για να στηρίζεσαι πάνω του κι ύστερα μαζί του να προχωράς», αλλά αυτή ούτε που τους άκουγε. Έκανε, όπως πάντα, το δικό της. Και περνούσε ο καιρός, περνούσαν τα χρόνια και μια μέρα έκατσε σ' ένα κανονικό καρότσι με ρόδες και, για να μην τα πολυλογώ, ξάπλωσε στο τέλος σε κείνο το μεγάλο, ξύλινο κρεβάτι με το ψηλό προσκεφάλι και το γαλάζιο πάπλωμα και δεν ξανασηκώθηκε.

Από τότε μου είπαν να μην ξαναλάβω σ' αυτό το κρεβάτι –περιττό– γιατί είχα καταλάβει από μόνη μου ότι εδώ κάτι έτρεχε. Συχνά, όμως, ξάπλωνα σε μια

πολυκαιρισμένη, μα βολική πολυθρόνα στο δωμάτιό της και, τα βράδια που είχε ησυχία, άκουγα τις ανάσες της, ανάσες τόσο διαφορετικές απ' όλες τις άλλες. Μόλις που ανέπνεε, αλλά κάθε ανάσα της κι ένας πόνος, βαθύς και βουβός μαζί, παλιός κι ανυποχώρητος. Κι ήταν φορές που ξυπνούσε κι έκλαιγε, όπως κάνω κι εγώ, όταν δε μου κάνουν τα χατίρια. Λέγανε πως είχε άνοια. Σιγά το πράγμα! Και για μένα λένε κάποιες φορές ότι νιώθω ανία, αλλά εγώ είμαι μια χαρά. Οι άνθρωποι συχνά δεν ξέρουν τι λένε. Έτσι και τότε. Δεν καταλάβαινα γιατί τόσο στεναχώρια και τόσο φασαρία για τη δική της την ανία. Μήπως έφταιγε η θέση της οξείας; Πάντως λίγο καιρό αργότερα εξαφανίστηκε κι αυτή, χωρίς όμως ν' ακούσω τη λέξη «ευθανασία». Νομίζω τελικά πως «ευθανασία» σημαίνει εξαφάνιση, δεν είμαι όμως και τόσο σίγουρη. Γι' αυτό που όμως είμαι σίγουρη είναι πως ό,τι κι αν σημαίνει, άλλες ανάσες πια δεν έχει.

Τώρα έχουμε μείνει στο σπίτι εγώ κι η «μαμά» μου. Και χουχουλιάζω πάνω της και με χαϊδεύει. Ξαπλώνουμε μαζί στο «απαγορευμένο» κρεβάτι και μας ζεσταίνουν οι ανάσες μας και μας παρηγορούν. Δεν ήταν όμως πάντα έτσι. Θυμάμαι, ήμουν μικρή κι ήταν Χριστούγεννα, αυτή η γιορτή που όλοι ανάβουν λαμπάκια -δεν καταλαβαίνω γιατί- μάλλον για να ενισχύσουν την εταιρία ρεύματος ή όπως άλλοι λένε για να γίνει η ατμόσφαιρα πιο όμορφη. Η «μαμά» με είχε βρει στον δρόμο μοναχή, πριν από λίγους μήνες, και με είχε περιμαζέψει. Χάδια, μπόλικο φαΐ και ζέστη βρήκα στο νέο μου το σπίτι. Μα εκείνο το βράδυ της παραμονής, η «μαμά» ήταν διαφορετική, αλλοπρόσαλλη. Μια οι ανάσες της ήταν βαθιές και ρυθμικές και μια γίνονταν άτακτες, ρηχές και σύντομες. Κάτι την βασάνιζε. Την κοίταξα στα μάτια και τη ρώτησα. Μου είπε τι, αλλά δεν το θυμάμαι. Μα τότε ξαφνικά, άρχισε να παίζει μαζί μου ένα παιχνίδι παράξενο και πολύ δύσκολο να το περιγράψει κανείς. Εγώ ήμουν ξαπλωμένη κι εκείνη άγγιζε με τα χέρια της, πρώτα τα μπροστινά και μετά τα πίσω πόδια μου με κινήσεις κοφτές και γρήγορες. Και μετά οι κινήσεις γινόταν πιο αργές και απαλές σαν χάδι και μετά πάλι πιο γρήγορες. Κι οι ανάσες μας άρχισαν να συντονίζονται, κι οι καρδιές μας να χτυπούν σαν εναρμονισμένες με μια μελωδία άγνωστη και παντελώς δικιά μας, σαν φύλλα που χορεύουν στον αέρα. Το κάναμε πολλή ώρα αυτό και μου άρεσε, πόσο μου άρεσε. Κι έμοιαζε να της αρέσει κι εκείνης. Στο τέλος, με μια βαθιά ανάσα λύτρωσης, μου είπε: «Νεφές μου, Ανάσα μου, με έσωσες απόψε από την τρέλα». Εκείνο το βράδυ ξαναγνωριστήκαμε.

Αυτό το παιχνίδι δεν το ξαναπαίξαμε παρά μόνο μια φορά, για πολύ λίγο. Μου αρέσει που η «μαμά» δεν επαναλαμβάνεται. Βρίσκουμε πάντα παιχνίδια όμορφα για μέρες άσχημες, παιχνίδια γλυκά για νύχτες πικρές, παιχνίδια εύκολα, απλά, για χρόνια περίπλοκα και δύσκολα. Ας έχει φτάσει κι άλλες φορές μέχρι την τρέλα, η «μαμά» πάντα γυρνάει πίσω. Πώς το κάνει, μονάχα αυτή ξέρει. Ίσως όμως κι εγώ, η Ανάσα της, να βάζω λίγο το χεράκι μου.

Σ.Α.

Σιωπές

I

Η Σιωπή δεν είναι άδικη
Είναι η πετσέτα που έχεις για τα δάκρυα της.
Η Σιωπή δεν περιγράφεται, δεν κατάγεται
Είναι μια ανάσα που κυλά απροσδιόριστα.

Σιωπή δεν είναι ότι, σε περιορίζει
Δεν είναι τιμωρός.
Είναι ό,τι έρχεται και φεύγει με τον άνεμο
Σαν μια μυρωδιά από ένα κυκλάμινο
εκεί που ψάχνω να σε βρω...

II

Η Σιωπή είναι λιμάνι
στο δάσος το βαθύ, ένα ήσυχο σεργιάνι.
Είναι ένα πουλί απάνω στα κλαδιά γαντζωμένο
πάνω στις ράγες είναι ένα τρένο.
Είναι μια στάση σε ένα γυαλί.
Μια πέτρα στη λίμνη
Είναι η σιωπή.

Δ.Ν.

Θαλασσινή βόλτα

Πάντα κάτι κάνω λάθος.
Ανοίγω μια πόρτα και δεν είμαι εγώ.
Πίνω νερό και δεν ξεδιψάω
μονάχα με τις στάλες της βροχής το καταφέρνω.
Τρέφομαι από την ψυχή μου αλλά και πάλι πεινάω
κι οι παλμοί της καρδιάς μου σιγά-σιγά αραιώνουν.

Στη θαλασσινή μου βόλτα βρέχομαι στο κύμα της ακτής
κι είναι οι αφροί της μικρά, λαμπερά κομμάτια
από γυαλί που μου ματώνουν τα πόδια.
Κι αυτοί οι αλήτες, τα πλοία, μου ματώνουν την ψυχή.
Γυρίζουν τα πέλαγα κι αντιμάχονται τις στεριές.
Όσο πολύ τ' αγάπησα, άλλο τόσο τα μίσησα,
που μένω εδώ με ματωμένα πέλματα να τα κοιτώ.
Γιατί για μένα πάει, στέρεψαν όλες οι θάλασσες,
στερέψαν τα ταξίδια, με πνίγουν οι στεριές.

Ποιος θα μου βρει μια καθαρή, καινούργια θάλασσα
στα κύματά της να σαλπάρω; Ποιος;
Ποιος νεράκι δροσερό θα με ποτίσει;
Ποιος θα θρέψει της ψυχής μου τις πληγές;
Και ποιος την πόρτα θα μ' ανοίξει να με δω; Ποιος;

M.T.

Γράμμα σε μια φίλη

Είμαστε όλοι σ' ένα λάκκο με σκατά μέχρι το λαιμό, κι όπως είπε κι ο Μπέκετ, το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να τραγουδάμε. Μα μερικές φορές, δεν μπορείς να κάνεις τίποτα. Μοιάζει με θάνατο, του καθρέφτη το είδωλο ν' αντιζυγίζει εχθρότητα, αντιπάθεια, σχεδόν κακία, συσσωρευμένη από τους μήνες εγκλεισμού και καταπίεσης. Πίστευα πως θα μου άρεσε να μείνω Αθήνα, μα σήμερα δεν είναι μια καλή μέρα, και δεν έχω άλλη επιλογή. Κάθε φορά που θες ν' ανασάνεις, πνίγεσαι. Συλλογίζεσαι τη ζωή σου και το πηλίκο αρνητικό. Ήθελες ισορροπία, μα δεν έχεις τίποτα. Ένα μεγάλο, κατάμαυρο, ρημαγμένο, λιπόσαρκο μείον. Σ' έχει πλακώσει σαν ταφόπλακα. Έχει εισβάλλει από το στήθος, βαραίνει τα πνευμόνια, μαστίζει, λυμαίνεται την αναπνοή σου.

Ανασαίνω με δυσκολία. Το παράσιτο που έχω μέσα μου, παίρνει τη μισή ανάσα μου και την σπαταλά. Κρατά την άλλη μισή γι' αυτό, κι έτσι εγώ δεν έχω ανάσα. Είμαι καταδικασμένος. Καμιά φορά μου μιλά. Δεν έχει τίποτα να πει. Καμιά φορά τραγουδά, ξεχνιέται και με ξεχνά. Και παίρνω λίγο αέρα παραπάνω, απλά για να κρατηθώ, να διατηρηθώ. Έχει τόση ζέστη, παχύρρευστη σαν βαρεμάρα. Δεν αντέχω, νιώθω θα σπάσω.

Περπατώ, φορώντας πλήρη εξάρτηση, την πορεία προς το τέλος του ουράνιου τόξου και του σκοινιού μου. Επιλογές ή καπρίτσια τυχαία, μιας καλοκαιρινής ημέρας. Μπροστά ο Βορράς, πίσω Νότος, Δύση αριστερά, δεξιά η Ανατολή. Γνωρίζεις το μονοπάτι που διαβαίνεις, σε καλεί χωρίς διέξοδο και πάντα το περπατάς. Μόνο με το άλλοθι της επιλογής σφιχτά στο χέρι σου δεμένο.

Μέσα στους άδειους, βρώμικους δρόμους της Αθήνας οι ώμοι μου ξεχνούν το βάρος τους κι ανάλαφροι αφήνονται στον ήλιο. Περπατώ στα χαμένα, φανερά να ξορκίσω τις ανεπάρκειές μου με κραυγές. Μα το σινάφι μου ανταμώνει τη διάνοιά μου, να τραγουδήσουμε τις σιωπές μας. Φαντάγματα που λαίμαργα μιλούν, με βουλμία τρώνε κάθε λέξη κρεμάμενη από τα χείλη μου. Να τη ρουφήξουν, να την κάνουν γη, να την κάνουν χώμα και στάχτη, να τη στρέψουν εμπρός μου, να τη στριμώξουν, να τη ράψουν, να την κόψουν εντός μου. Θαρρώ πως θα σωθώ, μονάχα εάν πληρώσω.

Περίπατοι με δελτίο στην έρημη πόλη. Δεν υπάρχουν όρια, κι αν υπάρχουν είναι απλά αναγραμματισμοί. Ανήκαν και ανήκουν στο παρελθόν, το μόνο που οφείλουν είναι να σπάσουν.

Ένα φευγαλέο αεράκι κι είμαι ξάφνου τόσο μακριά, όσο πάντα. Πάντα πιο μακριά, όπως κι εσύ, θολή, ασαφής, αδιευκρίνιστη, σύντομη. Σαν να μην σε είχα, σαν να μην σε είδα ποτέ, σαν να σε ονειρεύτηκα. Μα έλα τώρα, κάτσε δίπλα μου σ' αυτόν

τον γκρίζο, κουρασμένο καναπέ, τον ξεφτισμένο από τη χρήση και τη συνήθεια, να σου τραγουδήσω για τους ποιητές που είναι ραμμένοι κατά μήκος της φθοράς τους.

Θ.Κ.

Αιώνια κινούμενος

Ο χρόνος - τρόμος μπροστά στον καθρέφτη.
Μια θάλασσα λευκά μαλλιά, αμέτρητες ρυτίδες,
κύκλοι μαύροι κάτω από μάτια που μιλούν,
μάτια στόματα.

Ο αιώνια κινούμενος. Ο βασιλιάς.
Αυτός που πάντα ρέει στο ποτάμι της ζωής.
Νερό στο χώμα, γέννηση, λουλούδια παντού.
Στο τέλος γέρνουν να κοιμηθούν για πάντα
στην αγκαλιά του.

Ο χρόνος και η συμφιλίωση μαζί του.
Ο μόνος τρόπος να βλέπω την αλήθεια.
Μ' απόγνωση κι ελπίδα μαζί.

Φ.Α.

Καρδιά σε καραντίνα

Ο χρόνος αιώνιος, δε σε γελάει ποτέ. Ζητάει μόνο να μη φοβάσαι, όταν τα ίχνη που αφήνεις επάνω του αλλάζουν. Την άνοιξη, κάθε που κατακάθεται η γύρη, χορταίνω -σαν να γεμίζουνε ξανά οι αποθήκες της ζωής μου. Μια οικεία μυρωδιά, θερμή και όξινη, αναδίδεται κι έρχεται να ενώσει εικόνες σπασμένες στο μυαλό μου, κλάσματα δευτερόλεπτων, σκόρπια, από μια ζωή που όσο ξεχνώ, τόσο εκείνη δείχνει να με θυμάται. Μια ζωή άμετρη, εμπλουτισμένη γενετικές αναφορές και προσλαμβάνουσες να ορίζουν όλες τις διαστάσεις μου, σαν δικλείδες ασφάλειας. Τότε, που σε αναλογία μικρότερη από τα τώρα, μπουσουλούσα να βρω το βήμα μου, τον χώρο μου πάνω στον κόσμο τούτο, κι άφηνα το βλέμμα μου ανέμελο να ψάχνει πίσω απ' αγριόχορτα και μαργαρίτες και το χώμα είχε γεύση, το χώμα μύριζε τη ζωή που τώρα ελπίζω. Κι ένιωθα καλά. Δε με τρόμαζε των ανθρώπων το ύψος, ούτε η φωνή και τ' όνομα. Ούτε ήξερα για τα μυρμήγκια πως ήταν έντομα, παρά κάναμε παρέα και χαιρόμουν που υπήρχε κάτι μικρότερο σε μέγεθος από εμένα, ψάχνοντας κι αυτό τον δικό του χώρο, με τα δικά του εφόδια.

Κανείς δεν έφτασε εδώ εκτεθειμένος, μονάχος του εκτίθεται. Κι αυτό το κατάλαβα αργότερα, τότε που μέσα σ' ένα δωμάτιο -πόσο περιέργο- γνώρισα εκείνο το συναίσθημα, το άβολο, του τρόμου, όταν μια νυχτοπεταλούδα που είχε φωλιάσει στην μπότα μου, καθώς πήγα να τη φορέσω, πετάχτηκε στο πρόσωπό μου. Τρόμαξα με τον πανικό της ν' αντέξει, να υπάρξει ασφαλής στο περιβάλλον μου. Γελασμένη απ' το φως και τη θερμοκρασία, μουδιασμένη, πετούσε ανεξέλεγκτα, φέρνοντάς με σ' επαφή με λεπτές ισορροπίες. Έτσι τρέμω κι εγώ μέσα μου, όταν δε με κοιτούν στα μάτια. Έτσι χάνω τις ισορροπίες μου, όταν ακροβατώ σε κακές προθέσεις. Όπως και νά' χει, ακόμα και τώρα, σαν με ζυγώσει πεταλούδα στους δέκα πόντους -όποιο κι αν είναι το χρώμα της- ανατριχιάζω σύγκορμη.

Μεγάλωσα όμως, ψήλωσα, τα πέρασα τα χόρτα, πήρα πλοία κι αεροπλάνα, άγγιξα χείλη, ερωτεύτηκα, δυνάμωσα με τον καιρό, κοίταξα με κιάλι, τηλεσκόπιο, μπήκα στο μικροσκόπιο, αμφισβήτησα την ύπαρξή μου κι έφτασα να περπατώ πότε σκυφτή, μα να! κάποιες φορές πιο γρήγορα, σαν να με κυνηγάνε, να χαλαρώνω στου μετρώ την ταχύτητα, να μην πατώ ούτε μυρμήγκι και να γεμίζω χαρά με τη βροχή, να την ανασαίνω. Ν' ανασαίνω τον ήλιο, τη θάλασσα, ν' ανασαίνω σαν ακουμπώ στα δέντρα -όπου τα βρω- και να ελπίζω, κάθε που έρχεται η άνοιξη, πως πάλι στο δρόμο μου θα βρω λουλούδια.

Με τα χρόνια έμαθα να περιφρουρώ τις λεμονιές στις γειτονιές μου. Λεμονιές σε γειτονιές που ολοένα άλλαζαν. Γειτονιές πράσινες, κίτρινες, ωχρές, γκριζές, γειτονιές αόρατες. Ρίζες από πελώρια δέντρα σφραγίζονταν κάτω από την ασφαλτο, φωλιές ρημάζονταν αδιάφορα και φεύγανε τα χελιδόνια ανεπιστρεπτί. Έμαθα και ν' ακούω και να σέβομαι, να καταλαβαίνω τους λόγους για τους οποίους το τοπίο που γνώριζα άλλαζε δραματικά, από μέρα σε μέρα. Κι όσο μάθαινα, κι όσο σεβόμουν, ξεκίνησε να χάνεται κι η δυναμική μου στο να νιώθω

την έκπληξη, ώσπου κι η έκπληξη χάθηκε. Άπαντα έφταναν σε μένα με συστάσεις κι εξηγήσεις, ορισμούς για το τι είναι χρήσιμο και τι περιττό, επεξηγήσεις για τ' αυτονόητα μαζί με μια σύγχρονη σπουδή του εικονικού, το οποίο είν' εδώ να βάλει κωδικό κι επικέτα σε κάθε μου όνειρο. Ό,τι δεν καταλάβαινα επονομαζόταν θεσμός και νόμος, κι ακόμη στο μυαλό μου οι νόμοι είναι σεβαστοί, κατάλοιπο της εισαγωγικής μου εκπαίδευσης στον πολιτισμό. Μέχρι που εκπαιδεύτηκα καλά κι όποιο κατάλοιπο τ' αποκαλώ εμπειρία, προτού το θάψω μέσα μου.

Άρχισα να κάνω παρέα με γάτες. Ξέρεις, οι γάτες είναι απίστευτα πλάσματα κι ένα πολύ ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τους είναι ότι δέχονται τις αλλαγές χωρίς υστερίες, πράγμα που συμβαίνει γιατί οι δικοί τους νόμοι επιβιώνουν σταθεροί, αναλλοίωτοι απ' αρχής του κόσμου και δεν τους αλλάζουν. Δεν έχουν εισαγωγικές εκπαιδεύσεις, ψηφίσματα και βουλευματα, ούτε τροπολογίες. Μαζί τους ένιωσα ασφαλής, πάντοτε όμως άπειρη στο έλεος των αναλογιών. Πάντα με άγχωνε η αγωνία του ανθρώπου να μοιάζει, να ανήκει, να μην αρκείται στο προνόμιο του να είναι «άνθρωπος» και διαρκώς να θέλει να είναι κάτι ακόμη, την ώρα που διακυβεύεται το αν θα «είναι» γενικώς. Ζαλιζόμουν με τους ρυθμούς που συρρικνώνεται η ύπαρξη προκειμένου ν' αποκτήσει ταυτότητα στη λίστα όποιας στατιστικής. Μ' επιβεβαίωναν ωστόσο και στοιχεία αδιάσειστα. Οι μέρες, ναι! Είναι επτά! Για μένα όμως, ο χρόνος είναι που αλλάζει και τώρα φαίνεται άκαμπτος, παγωμένος, καταδεικνύοντας απροκάλυπτα τις δυσλειτουργίες της ροής.

Έφτασε ο χρόνος που ο κόσμος μαζεύτηκε. Δεν ξέρω αν έγινε «ένα», πάντως μαζεύτηκε, κάπως όπως τα στάχυα στον θερισμό. Σε δωμάτια και αποθήκες, υπόγεια και γέφυρες, σ' εσοχές, προδομένος. Το τοπίο άλλαξε! Θυμήθηκα τους παλιούς που λέγανε «ξεχωρίζει η ήρα απ' το στάρι», φτάνει να ξέρεις σε ποιο σακί περισεύεις. Κι έτσι απρόσμενα που ο κόσμος μαζεύτηκε, έτσι κάπως γύρισε και σε μένα η έκπληξη. Σαν ν' άλλαξε ο φακός στην εικόνα, μπορεί να κοίταξα κι εγώ αλλιώς, πάντως βασίλεψε μια πραγματικότητα. Ενώ εμμονικά όλοι πάλευαν μεταξύ τους, ξαφνικά αυτό δεν ήταν αρκετό. Καθένας έπρεπε να παλέψει και με τον εαυτό του, πράγμα που έσπρωχνε στα όριά της κάθε αντίληψη. Αντήχησαν ανατροπές ολόγυρα. Ακούστηκαν τείχη να υψώνονται ανάμεσα σε πρόσωπα αγαπημένα, προσωπεία ν' αποκαθλώνονται δίνοντας τη σειρά τους σε μάσκες, ζωγραφιές να μαλώνουνε. Ακούστηκαν σιωπές μεσ' από καμινάδες που αποκαπνίζανε φόβο και ντροπή, ανάγκη κι αγωνία, αγάπη σ' αναμέτρηση. Κι άρχισαν ν' ακούγονται και λόγια ξαφνικά πίσω από χείλη, ανέκφραστα χαμόγελα, νανουρίσματα χωρίς χάδι, προσευχές και παραμύθια που χρειάζονταν μετάφραση. Ακούστηκαν και χέρια ν' απλώνονται σκληρά και δόλια, παιχνίδια να κλειδώνονται σε πατάρια, τιμωρίες για μαθήματα-παθήματα, συμβουλές για μια οικονομία μεγάλη -τεράστια σε σχέση με τον πληθυσμό της γης- εικονική κι αυτή, χωρίς ανθρώπινους κανόνες, και κάπου εκεί, ένα κέρμα στροβιλίστηκε στο φως, στοιχηματίζοντας του θεού την ύπαρξη. Τεράστια, όμως, έκπληξη ήταν η ανάνηψη μιας συνείδησης που έβρισκε τον καθένα ξεχωριστά σταματημένο στον χρόνο μαζί με ολόκληρο τον πλανήτη, πράγμα ολότελα άγνωστο, ανατριχιαστικά καινούριο. Και μέσα σε μια ησυχία μαχαίρι-

δίκοπο ακούστηκε ο πλανήτης ν' απαντάει μ' ορμή κι αγανάκτηση, σαν μωρό που συνήλθε απ' το κόμα. Κι εγώ εκεί, με τη ζωή μου σε κόμα, να κλαίω μέσα μου από χαρά, σαν παιδί, που κάτι τώρα άλλαξε, κάτι στο οποίο νιώθω συμμετοχή. Για χρόνια βάδιζα μόνη μου, σε λιγγο από το ρεύμα που προσπέρναγε ξυστά, θραύσματα, ρινίσματα σε δίνη μάτωναν ό,τι καλό, πολύτιμο βαστούσα. Μόνο που τώρα δεν υπάρχει ρεύμα, χάθηκε κι αυτό, άδειασαν οι δρόμοι. Κι όσο κι αν πιστεύω πως βαδίζω μόνη μου, να σου τώρα, κι άλλοι να μου δείχνουν πως ποτέ δεν ήμουν ανάποδα. Σώπασα, ξεκούρασα το βλέμμα μου πάνω απ' την πόλη, που τώρα χωρίς φώτα καλόπιασε την ομορφιά της, που τώρα χωρίς ανθρώπους έγινε πιο φιλόξενη παρά ποτέ και περίμενα. Περίμενα να δω ποιος θα τολμήσει, ποιος θα ρωτήσει, ποιος θα φροντίσει και να που τελικά, ανταπόκριση βρήκα από εκεί που πάντα εμπιστευόμουν.

Πρώτα ήρθαν τα πουλιά. Κι είναι πράγματι περίεργο πως δεν το 'χα προσέξει. Θέλει άλλο τρόπο, δουλειά με το μέσα σου, για να σταθούν στο μπαλκόνι. Δε φτάνει μόνο να πετάς ψυχουλάκια. Πετούσαν κι όσο ζυγώνανε, πρόσεξα το βλέμμα τους, στιλπνό, σαν όλες οι αντιστάσεις να ζυγίζονταν στα μάτια κι η φωνή τους λες και καθάριζε, δυνάμωνε, γινόταν λόγος. Το τραγούδι τους τώρα με ταξίδευε σε κορφές που αναπαύεται η πλάση, με καθησύχαζε, μ' ορμήνευε κι όσο πλησίαζα στέκονταν εκεί άφοβα να με μετράνε. Έπειτα ήρθαν τα δέντρα. Δέντρα πελώρια, σαν να 'σπασαν οι ρίζες τελικά την ασφαλτο -ορθώθηκαν περήφανα, με τη σκιά τους τώρα καταφύγιο για καθ' ελπίδα, μυστικό και θρήνο- και τα κλαδιά τους ένωσαν, έγιναν γέφυρες με τον ήλιο που τώρα το φως του τ' ανάσαινα πιο δυνατό. Τις νύχτες γύρισε κι ο ύπνος, αυτός που τίποτα δε ζητάει, αυτός που τα κάνει όλα μονάχος του. Ύπνος βαθύς, ήμερος, αναζωογονητικός κι από πάνω το φεγγάρι και τ' άστρα να λάμπουν μέσα σε μια διαύγεια ανάλαφρη, σαν ξωτικού ανάσα, μια καθαρότητα λυτρωμένη από ήχους και βόμβους, υποβολείς, θορύβους, εντολές κι εκπομπές, κραυγές και διλήμματα. Κι έτσι σιγανά άρχισα ν' ακούω κι άλλων πλασμάτων τη φωνή δειλά να δίνει το παρόν της και σαν ο φόβος να κρύφτηκε. Μαζεύτηκε από φόβο κι αυτός μαζί με τα στάχνα, και ήρθε η ζωή να ενώσει έμβια και άψυχα κι ό,τι πλασμένο στον χορό της ύπαρξης, της ύστατης, αυτής που δε χρειάζεται διαπιστευτήρια.

Κι είναι ώρα που ξεμερώνει. Πρωινό, κι όσο κι αν μου κάνει εντύπωση, χαμογελάω. Τραβώ την κουρτίνα να μπει φως, αποφασισμένη να προκαλέσω τη χλομή θέλησή μου. Είμαι ψηλά, στα έξι μέτρα, κι ήταν φορές που τούτο φάνταζε σπαρακτικά δελεαστικό. Έχει χαράξει, μα δεν τη λες μέρα γεμάτη, και βλέπω σκιές και λέω: «σύννεφα θα 'ναι και παίζουν με τα μάτια μου», κι ακούγεται θρόισμα και λέω: «φυσάει, βάλε τη ζακέτα σου», και πίνω καφέ να το πιστέψω πως ξύπνησα. Κι είναι η στιγμή που οι αναλογίες με μπερδεύουν, με διχάζουνε, ανοιγοκλείνουν τα μάτια μου νευρικά. Ανάλογα πάντα όλα και δυσανάλογα πάντοτε. Μα αναλόγως με τι; Ας βρεθεί κάποιος να μου πει. Όλα, και όμορφα και άσχημα, και φτωχά και πλούσια, και μικρά και μεγάλα, όλα στο ζύγι, μιαν ανάσα. Κι εγώ μιαν ανάσα χρειάζομαι. Και εισπνέω, προσευχή την κρατώ την ανάσα μου και βγαίνει από μέσα

μου όμοια μ' αναφιλητό χαράς, κι έκπληξης ανείπωτης και θαυμασμού μεγάλου! Πλημμύρισε το βλέμμα μου ζωή, με μιαν ανάσα.

Ολόγυρα, όπου κοιτώ, παπαρούνες. Άγριες παπαρούνες, κατακόκκινες, ανάμεσα σ' αγριόχορτα και χαμομήλι, και τριφύλλια ροζ και κίτρινα κι όλα μαζί μπροστά μου, κήπος μαγικός. Τα λουλούδια θέριψαν κι αυτά. Χρώμα και σχήμα σε αρμονία πελώρια, ξανά μικρή να νιώσω, μέσα να τρέξω, να χωθώ στο λιβάδι... «Δώρο!», σκέφτηκα. «Δεν μπορεί να είναι κάτι άλλο». Ηλιαχτίδα πρόβαλε και φως πυκνό ξεχύθηκε. Ο αέρας κοκκίνισε κι όλα βαφτίστηκαν σ' ένα φίλτρο μεθυστικό και γέμισαν τα ρουθούνια μου με κείνη τη μυρωδιά. Λύγισα σαν μωρό που δε χόρτασε και ικετεύει τη ρώγα της μάνας του. Ένωσα γυμνή στου θεού τα μάτια και λίγη για τις αμαρτίες της φύσης μου, και πολλή που έχω το νου να τολμώ να πονάω, να τολμώ να ονειρεύομαι χωρίς εχθρούς και χωρίς ακολούθους. Πολλή για το φως που βλέπουν τώρα τα μάτια μου. Δεν ξέρω πώς να λέω «ευχαριστώ» και να φτάνει, ούτε ξέρω αν μου φτάνουν οι «συγγνώμες» που ακολουθούν τα ίδια λάθη. Αγάπη πάντως νιώθω μεσ' από κατανόηση, από πόνο δικαίη χαρά κι απ' αναζήτηση μεγάλη.

Ανάσασα τα βελούδινα πέταλα, το μυαλό μου βυθίστηκε εκεί κι άφησα το βάρος μου να χαθεί, χωρίς αναλογίες ν' αναλογίζομαι. Για λίγο μόνο, ξέχασα μάσκες κι εχθρούς αόρατους, εγκλεισμούς κι αέρα πικραμένο, παράλογες ανισότητες κι άσκοπες θεωρίες. Αφέθηκα στην ένοχη ικανοποίηση που έπαιρνα από την απουσία των αυτοκινήτων και της σαχλής βαρβαρότητας. Ένωσα μόνη, όπως γεννήθηκα. Μόνη και μοναδική. Στην αρχή νόμιζα πως ακούω τις σκέψεις μου, γρήγορα ν' αγωνίζονται να προλάβει η μια την άλλη. Έκλεισα τα μάτια μου, γλίστρησα στα γόνατα, έπλεξα την ανάσα μου με την ελπίδα να δω τι συμβαίνει πραγματικά, κι εκεί είναι που την άκουσα. Μέσ' από μια θέρμη, αρχέγονη σαν φίλτρο προστασίας, ακούστηκε η καρδιά μου, η δύναμή μου η κινητήρια. Δυνατή, να μιλάει με μέτρο, με παλμό γιατρικό σαν το γουργουρητό της γάτας, ν' αποκαλύπτεται ιερή σαν αιώνια σκαπάνη. Άκουσα την καρδιά μου, μικρή κι άσπιλη, μ' ανάγκη περήφανη να ψάχνει τα όριά της και τρελή από χαρά που ακόμα δεν μπόρεσε να τα βρει. Άκουσα μια μοίρα δύσκολη να με καθησυχάζει που φοβάμαι. Που φοβάμαι πως ό,τι όμορφο, ό,τι καλό αγνοείται επίμονα, διαλύεται μέσα στις στιγμές που μου μετράνε τον χρόνο. Τακ, τακ...τακ, άλλη μια και μεγάλωσες. Κι όσο μεγαλώνεις, μικραίνει η καρδιά. Κι άλλο, κι άλλο τόσο, ώσπου να μη φαίνεται μήπως και χαθεί και δεν τη βρει το κακό που κερδίζει τα πάντα.

Κι όμως, δεν πρέπει ποτέ ν' αγνοείς τη σύστασή σου, ποτέ δεν πρέπει να ξεχνάς αυτό που είσαι. Συμπλέγματα μια ζωή με διέλυαν. Μισώ που δε μ' εμπιστεύομαι. Μαρμαρωμένη ικετεύω την πίστη μου σε μένα να ξυπνήσει, γιατί με χρειάζομαι εδώ, με χρειάζομαι ολόκληρη. Αυτό που βλέπω είν' αυτό που πάντα ένιωθα βέβαιο κι ασφαλές, λογίζοντάς το ψέμα. Κι είναι όμορφο. Ξέρω...γνωρίζω πόσο αδέξιους μας κάνει η αδυναμία ευχαρίστησης. Έφτασα όμως, το ίδιο αδέξια, να χαίρομαι που ο πόνος μοιράστηκε, με μια οικεία μου σκληρότητα, σ' όλα τα μήκη και τα πλάτη της γης. Μ' απαξίωνα, και να πάλι τώρα, απαξίωσα τη διαχωριστική μου ικανότητα,

προκάλεσα την αισθητική μου, επέκρινα με κυνισμό την ευαισθησία μου. Φοβήθηκα τέλος, πως δε θα ξαναμιλήσω ή πως ό,τι ακούσω, από εδώ και στο εξής, θα είναι ψέμα, ψέμα όμοιο με κείνα που γελάω τον εαυτό μου.

Η καρδιά μου τώρα ακούγεται σαν σε όνειρο, φανταστική, απόκοσμη, μέρος μιας τιμωρίας μου. Την αναγνωρίζω, όμως, είν' η δική μου και δε θα σπάσει! Θέλω -κι αυτό το ρήμα δεν το προφέρω συχνά- ν' αφήσω τις αναλογίες να εξισωθούν, θέλω να βρεθώ στον αγρό, κι ας είναι το τελευταίο πράγμα που θα κάνω. Έπρεπε να σταματήσει ο χρόνος για ν' ακουστεί η καρδιά μου. Κοίταξα τη μάσκα -περασμένη βραχιόλι στον καρπό μου- και κατάλαβα πόσο ακούσια έχει υποταχθεί η ύπαρξη, πόσο επιθετικά διαβρώνεται η συνείδηση, πόσο ιλαρά επιβουλεύεται η αντίληψή μου. Λες και χρειάζεται πολύ μυαλό να καταλάβεις τον λόγο που μεταμορφώνεσαι σε σκλάβο της ζωής σου. Λες και θέλει μυαλό να καταλάβεις τον λόγο που αδυνατείς ν' αγαπάς αυτό που τόσο σ' αγαπάει και εθίζεσαι στην απουσία της έκπληξης, με σκοπό ν' αυξάνεται η ανοχή σου στο χειρότερο. Τρέχεις να προλάβεις, παραμερίζοντας, σπρώχνοντας και ποδοπατώντας, για ν' αντέχεις να είσαι τελευταίος, κι όχι μόνο στη σειρά.

Κι εγώ χρόνια να έχω κλειστεί στον εαυτό μου, σιωπηλή, βουβή, νεκρή, να μην ακούω, να μην νιώθω, με μια μαγική αισιοδοξία, πίστη ταπεινή, συγκίνηση και δέος για το άνθος που πρόβαλε απ' τη ρωγμή στο τσιμέντο και μ' απορία μεγάλη, που μόνο εγώ του έδινα σημασία. Τώρα, όμως, που οι ανάσες του νου έχουν στεγνώσει, εγώ ακόμα μπορώ να κλαίω χωρίς ντροπή. Χωρίς ντροπή που παιδιά παίζουν με τα όπλα, που από τότε που θυμάμαι οι ίδιες πόλεις βομβαρδίζονται, που νεκροί θάβονται ανώνυμα σαν να μην υπήρξαν ποτέ, που στον αιώνα της αφθονίας μωρά πεθαίνουν απ' την πείνα, που δίκαιο και ασυδοσία έγιναν συνώνυμα, που το χρήμα αγοράζει αξιοπρέπειες, που η φύση έγινε εργαλείο, που η βλακεία έγινε επικίνδυνα μεταδοτική -όχι σαν τους ιούς, χειρότερα- που οι άνθρωποι ανακάλυψαν την ικανοποίηση στο να προσβάλουν, να βασανίζουν, να ντροπιάζουν, να υποτιμούν, να θανατώνουν περιμένοντας μια ανώνυμη εντολή για να περιφρουρήσουν μια ζωή, που ως εκείνη τη στιγμή απαξίωναν με κάθε τρόπο, που όλα τα πλάσματα βρίσκουν τρόπο να επουλώνουν τις πληγές μιας αλυσίδας που με τόση ανόητη μανία ο άνθρωπος προκαλεί να σπάσει. Μα και που θυμώνω, λίγη νιώθω.

Σηκώνομαι. Πρέπει να σηκωθώ στο ύψος μου. Οι παπαρούνες είναι της ζωής απόδειξη. Αυτό που τώρα θαυμάζουν τα μάτια μου έχει στοιχειώσει ψυχές μες στους αιώνες, έχει ενώσει έννοιες κι είναι δύναμη, δική μου δύναμη το ότι τις βλέπω. Οι γάτες έχουν μαζευτεί στα πόδια μου, ανασαίνουν την έντασή μου, στέκουν φρουροί της αγάπης μου γι' αυτές, κι όχι υποτακτικοί στην ανασφάλειά μου, και με κοιτούν επιδοκίμαστικά σαν να μου λένε «Ναι! Υπάρχει τέτοια ομορφιά!». Ήθελα να το πιστέψω, να είμαι σίγουρη. Δεν έχω χειρότερο απ' το να νιώθω ότι πάλι κάτι δεν κατάλαβα κι η αλήθεια είναι πως μόνο με τους ανθρώπους συμβαίνει αυτό...

Ήρθε στο μυαλό μου ο πατέρας μου. Θα' θελα να ήταν εδώ. Αλλά πάλι πού αλλού μπορεί να είναι; Σκέφτηκα πρόσωπα που αγαπώ, κουβέντες αγνώστων που

εμφανίστηκαν σαν άγγελοι την κατάλληλη στιγμή, κύκλους που έκλεισαν, πόσο παρελθόν γίνεται το κάθε λεπτό που περνάει, πόσο λίγο λογαριάζει τον χρόνο ό,τι είναι ολόκληρο. Σκέφτηκα πόσο θέλω μια παπαρούνα -στοιχείο αποδεικτικό γι' αυτό που τώρα συμβαίνει- κι έκανα να την κόψω, μα ξύπνησα απ' το κλάμα πάνω στο μαξιλάρι. Οι γάτες είχαν κολλήσει τα πρόσωπά τους στο δικό μου, μάτια μεγάλα, ασφάλεια μεγάλη τούτο το άγριο.

Ανοίγω το παράθυρο να μπει οξυγόνο. Βρέχει νερό, πολύ νερό να ξεδιψάσει η γη, να ξεδιψάσει η σκέψη, να καθαρίσουν όλα, άγιο νερό. Ο κάκτος στο μπαλκόνι μου ολάνθιστος, χίλια λουλούδια. Πάλι σκέφτηκα τις αναλογίες. Μια πεταλούδα φώλιασε στο πιο όμορφο ροζ κι έσκυψα τα χρώματά της να δω χωρίς να φοβάμαι. Άφησα τις αισθήσεις μου να κλειδώσουν στο συναίσθημα αυτό. Ένιωσα την καρδιά μου να φωλιάζει μέσα μου σαν να μου σιγοψιθυρίζει 'εδώ θέλω να μείνω' . Κι ένιωσα άξια όλα να τ' αντιμετωπίσω χωρίς φόβο και χαμογέλασα με κατανόηση για όλα τ' ανθρώπινα. Απ' τα μπαλκόνια γύρω μια φωνή παιδική κάπου ακούστηκε να παπαγαλίζει το δίδαγμα: «Να πίνεις νερό και να φοράς τη μάσκα σου». Και τότε, εκείνη τη στιγμή σαν όλα να ξεκαθάρισαν, ξεθόλωσαν που συνειδητοποίησα για τις παπαρούνες πως είναι απ' τα λίγα λουλούδια που δεν αντέχουν στο βάζο -το άνθος τους εύθραυστο χαλάει λίγο μετά αφού τις κόψεις. Κι ήταν για μένα πολύ σημαντικό που το κατάλαβα, πως η ομορφιά για να σταθεί, για ν' απλωθεί στην καρδιά σου, θέλει κόπο καθημερινό, αδιάκοπο και γνώση ακούραστη να την αντέξεις. Και κατανόηση μεγάλη να τη δεις. Κι αναλογίες, ατόφια να σου εμφανιστεί, μη δεις τον πόνο στην ανάγκη της για να ταιριάζει, και τότε χλομιάσει, και μαραζώσει και χαθεί.

N.K.

Αντί επιλόγου

Στρώματα με δεκάδες κορμιά περαστικά
Τώρα δικό μου, ξαπλώνω τον πόνο μου
Υψώνω χέρια γυμνά
Λερωμένα από ζωή, μια κάποια λύτρωση...
Ομως στις τρύπιες τσέπες μου για λέξεις ψαχουλεύω
Βάλαμο γίνονται και γιατρικό
Αγάπη θέλαν για να ξετρυπώσουν
Ταξίδι ξεκίνησαν μαζί σου
Εσύ εκεί
Σκοτάδια να διώχνεις μακριά...

E.A.

Στέκομαι
Ταιριάζω
Υπόσχομαι
Λυτρώνω
Οραματίζομαι
Βλέπω
Αφουγκράζομαι
Τέμνω
Ευθύνομαι
Συλλαβιστά

N.K.

Σήκω, δεν πειράζει που έπεσες
 Τώρα ξέρεις πια και δε φοβάσαι
 Υποταγή στη ζωή
 Λάθη και σωστά θα σου χαρίσω
 Όταν φτάσω επιτέλους στην Ιθάκη μου
 Βάλε τα καλά σου ρούχα, κι έλα
 Ακολουθήσέ με, θέλω να σου δείξω τη ζωή που έφτιαξα
 Τρένο που ξαναμπήκε στις ράγες του
 Ελα, μη φοβάσαι, αυτό λέγεται ζωή
 Σ' αγαπώ

Δ.Κ.

Στην άκρη του προσωπικού μου γεωγραφικού τμήματος
 Τη στιγμή που όλα κρεμόντουσαν από μια κλωστή
 Υπάρχω!!! φώναξα δυνατά!!!
 Λειψό το φως έμπαινε από τη χαραμάδα
 Όμως έμοιαζε να οδηγεί σε μιαν έξοδο
 Βλέπω θαρρώ την άκρη ενός τούνελ
 Αέρινη, όμορφη, γεμάτη υποσχέσεις
 Την αλήθεια μου την ξέρω κι είναι ώρα να την ξανασυναντήσω
 Έχει παρθεί η απόφαση. Υπάρχω! Ξαναφώναξα κι έκανα τα πρώτα μου βήματα
 Συνεχίζω να προχωρώ στο μέλλον, στο βλέμμα και στον άνθρωπο

Θ.Μ.

Ανάσα

Όταν τους δεις
να τους πεις πως είμαι ακόμη εδώ,
πως στέκομαι σε ένα πόδι ενώ το άλλο ονειρεύεται,
πως αυτός είναι ο μόνος τρόπος,

πως τα ψέματα που τους λέω είναι διαφορετικά
από τα ψέματα που λέω στον εαυτό μου,
πως με το να είμαι και εδώ και πέραν
γίνομαι ένας ορίζοντας,

πως καθώς ο ήλιος ανατέλλει και δύνει ξέρω τη θέση μου,
πως η ανάσα είναι αυτό που με σώζει,
πως ακόμη και οι εξ ανάγκης συλλαβές της παρακμής είναι ανάσα,
πως αν το σώμα είναι φέρετρο επίσης είναι ερμάριο αναπνοής,

πως η ανάσα είναι καθρέφτης που θολώνουν οι λέξεις,
πως η ανάσα μόνο μένει από μια κραυγή για βοήθεια
καθώς μπαίνει στο αφτί του ξένου
και για πολύ παραμένει αφότου ο κόσμος έχει φύγει,

πως η ανάσα είναι η αρχή πάλι, πως από εκείνη
κάθε αντίσταση παραιτείται, όπως το νόημα
παραιτείται από τη ζωή ή το σκοτάδι από το φως,
πως ανάσα είναι που τους δίνω όταν στέλνω την αγάπη μου.

Μαρκ Στραντ
(μτφ. Γ. Χουλιάρας)

Επίμετρο

Το περιεχόμενο των μαθημάτων της Ομάδας Δημιουργικής Γραφής «Στυλοβάτες» είναι φορές που είναι επικεντρωμένο σε έναν ποιητή ή διηγηματογράφο, σε ένα λογοτεχνικό ρεύμα ή εποχή, ενώ άλλες φορές βασίζεται σε κείμενα -ή ακόμη και έργα τέχνης- πολύ διαφορετικά μεταξύ τους σε ύφος, τεχνική και περίοδο, τα οποία έχουν όμως μια κυρίαρχα κοινή θεματική, π.χ. χέρια, ανάσες, σιωπή, κ.ά. Παρακάτω παρατίθενται πληροφορίες για κάποια από τα κείμενα και τις αφορμές-πηγές έμπνευσής τους.

Τα ποιήματα «Μαθαίνεται» και «Τυχαία Γνώση Μοιραία» γεννήθηκαν από τη συνάντηση των μελών με το έργο της Emily Dickinson (με την ξεχωριστή ποιητική «φωνή» της, αλλά και με τις μορφολογικές ιδιομορφίες των ποιημάτων της -τα σημεία στίξης, την εκτεταμένη χρήση της παύλας, τη χρήση κεφαλαίων αρχικών) και συγκεκριμένα από το ποίημα «Το Νερό, μαθαίνεται από τη Δίψα».

Τα κείμενα «Στον καθρέφτη», «Ποια είμαι», «Ποιος είμαι εγώ», «Καινούργια ταυτότητα» είχαν ως πηγή έμπνευσης ένα ποίημα, κάποιες «αλήθειες» και έναν πίνακα. Το ποίημα της Emily Dickinson «Είμαι ο κανέναν! Ποιος είσαι εσύ;», τις σκέψεις του Jorge Bucay για τις «τρεις αλήθειες» της ζωής³ και τον πίνακα του Rene Magritte, «La Reproduction Interdite».

Τα κείμενα «Στιγμές», «Σώμα», «Ωδή στη γυναίκα», «Παράθυρο», «Αιώνια κινούμενος», «Φόρεσα χέρια», «Χειμώνας», «Σκιές», «Ζωή», «Μικρή απουσία» είναι εμπνευσμένα από φωτογραφίες μελών της Λέσχης «Σαν Φως» του ΕΚΚΕΕ ΟΚΑΝΑ, με θέμα τις «Απουσίες».⁴

Το κείμενο «Φθινόπωρο» γεννήθηκε από τον πίνακα «Autumn Trees» του Egon Schiele.

Τα «Γράμματα της ΑΒτου» είναι αποτέλεσμα της προσπάθειας να ενταχθεί σε ένα νέο κείμενο η φράση-τέλους του διηγήματος, «141 Lumen», της Άννας Αμιλιτου⁵: «Κρατούσα ένα λάστιχο που εκσφενδόνιζε τα γράμματα της αλφαβήτου».

Το κείμενο «Στον Βυθό» είναι μια συνομιλία με το μελοποιημένο, από τον Χάρη Κατσιμίχα, ποίημα «Γοητευμένοι απ' το βυθό», του Αργύρη Χιόνη, αλλά και με τον τίτλο «Ανάσες», που δόθηκε σε αυτή τη συλλογή.

Τα πεζά «Σελιδοδείκτες», «Σαράντα μέρες», «Γράμμα σε μια φίλη», «Καρδιά σε καραντίνα», «Σαν σε ταινία» και το ποίημα «Αιώρηση» γράφτηκαν ως εμπειρία-βίωμα της καραντίνας. Τα τρία πρώτα συμμετείχαν στον διαγωνισμό διηγήματος του ΙΑΝΟΥ, με τίτλο «Ημερολόγια Καραντίνας», ενώ το «Καρδιά σε καραντίνα», στον διαγωνισμό των εκδόσεων «Κίχλη», με τίτλο «Πεζογραφία Δωματίου ή Ημέρες Εγκλεισμού».

³ στο εισαγωγικό κεφάλαιο, με τίτλο «Οι τρεις αλήθειες», του βιβλίου του Χόρχε Μπουκάι, «Ιστορίες για να σκεφτείς», εκδ. Opera

⁴ <https://okanaekkee.gr/entypo-yliko-ekdoseis/item/116-apousies-psifiaki-ekdosi>

⁵ <https://bonsaistoriesflashfiction.wordpress.com/2014/11/15/anna-amilitou-141-lumen/>

Ευχαριστίες

Πολλά και θερμά ευχαριστώ στα μέλη της Ομάδας «Στυλοβάτες» για τα κείμενα, τις σκέψεις, τους προβληματισμούς και τα συναισθήματα που μοιράστηκαν όλα αυτά τα χρόνια λειτουργίας του Εργαστηρίου Γραφής του ΕΚΚΕΕ ΟΚΑΝΑ. Κι όχι μονάχα στα μέλη που κείμενά τους βρίσκονται σε αυτή την έκδοση, αλλά και σε κάθε μέλος που συμμετείχε στην ομάδα, αφήνοντας το δικό του «συγγραφικό» αποτύπωμα με τον δικό του, μοναδικό τρόπο να βλέπει και να εκφράζει τον κόσμο.

Πολύ σημαντική, για την ολοκλήρωση της παρούσας έκδοσης, ήταν η προθυμία, η επιμονή και η συνεργασία όλων των στελεχών του ΕΚΚΕΕ, που ακόμη και σε συνθήκες «εγκλεισμού» και «καραντίνας» λόγω πανδημίας, στάθηκαν με κάθε πρόσφορο τρόπο δίπλα στα μέλη του ΕΚΚΕΕ και των Μονάδων του ΟΚΑΝΑ, προσφέροντάς τους υποστηρικτικές υπηρεσίες καθώς και μian «ανάσα» έκφρασης και δημιουργίας.

Τέλος, ευχαριστούμε τον Πρόεδρο και τη Διοίκηση του Οργανισμού που αγκάλιασαν αυτή την προσπάθεια και βοήθησαν, οι λέξεις στο χαρτί να γίνουν το βιβλίο που αυτή τη στιγμή κρατάτε στα χέρια σας.

ΕΚΚΕΕ ΟΚΑΝΑ

Εξειδικευμένο Κέντρο Κοινωνικής και
Επαγγελματικής Ένταξης Αθήνας (ΕΚΚΕΕ)

Πύρλα 29, 111 45, Κάτω Πατήσια
210 8544820, 210 8542936
www.okanaekkee.gr

OKANA

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑ
ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Εξειδικευμένο Κέντρο Κοινωνικής και
Επαγγελματικής Ένταξης Αθήνας (ΕΚΚΕΕ)

www.okanaekkee.gr